

67. évf., 2013. IX. 19., ára 50 dinár

26

Jó Pajtás

Szeptember 20.

A gyermekek világnapja

TARTOMÁNYI OKTATÁSI,
KÖZIGAZATÁSI ÉS
NEMZETI KÖZÖSSÉGI
TITKARSÁG

vándor BABSZÍNHÁZ

BETHLEN GÁBOR
Alap

SZERETETTEL MEGHÍVJUK A csillagszemű juhász

című interaktív bábelőadás
bemutatójára, amelyre

A MAGYAR NÉPMESE NAPJÁN

2013. szeptember 30-án 16⁰⁰ órakor

kerül sor Újvidéken,

a Petőfi Sándor MMK kistermében.

Ismét Vándor Bábszínház!

vándor BABSZÍNHÁZ

2013/2014

A Vándor Bábszínházat 2011-ben alakítjuk meg a Vajdaságban működő magyar oktatási intézmények látogatása céljával. Fontos számunkra, hogy a kasszinházunk könnyen utaztatható legyen - ezzel ugyanis alkalmazkodni tudunk az iskolák és óvodák által megszabott időpontokhoz és helyszínekhez. Paravános bábszínház lévén közönségnek legfeljebb 50 gyereket ajánlunk előadásunként. Tematikailag elsősorban a magyar kultúrát képviseljük: a műsorunkon túlnyomórészt népmese-feldolgozások szerepelnek, amelyeknél nagy hangsúlyt fektetünk a korhűségre. Nyitottak vagyunk arra is, hogy a magyar oktatók igényei szerint egy-egy produkciót didaktikus eszközzé váljon.

„Hiszünk a bábok erejében! - és abban, hogy gyermekeink alapvető joga anyanyelvükön átélni azt a varázslatot, amelyet csak a bábszínház nyújthat.”

Garbac Sarolta, Tóth Lívia és Zsúnyi Éva

vándor
BABSZÍNHÁZ
színház

TARTOMÁNYI OKTATÁSI,
KÖZIGAZATÁSI ÉS
NEMZETI KÖZÖSSÉGI
TITKARSÁG

Srbija, 21235 Temerin, Percel Mor 34
MB: 28022174 • PIB: 106750829
GARBAC SAROLTA +381 (0)62 8601175
TÓTH LÍVIA +381 (0)63 7229294
ZSÚNYI ÉVA +381 (0)61 3018188
vandorbabszinhaz@gmail.com
facebook.com/vandorbabszinhaz

Hamarosan sor kerül a Vándor Bábszínház harmadik bemutatójára. Ez egyelőre zárt körű és meghívásos jellegű: a meghívottak egy-egy iskola tanárai, tanítói és kiemelt tanulói. Képeinken a meghívót és a 2013/2014-es tanévre szóló ajánlatot láthatjátok. Az első félévben az illetlen a téma, és ezzel összhangban A csillagszemű juhász című új előadásukat ajánlják a közönség figyelmébe. A második félév elején a már közkedvelt főhősök, a Kiskakas és a Kiskondás utaznak azokra a helyekre, ahol még nem láthatták őket és élvezhették kalandjaikat, áprilistól viszont a Vándor Bábszínház tervei szerint a várva-várt Mátyás király nálunk jár! – azaz az igazság vajdasági történetekkel érkezik minden helységbe...

A Vándor Bábszínház szívesen fogadja a felkéréseket és meghívásokat!

Svájci jutalomutazás

A Politikin zabavnik és a Mali zabavnik gyermeklap, a Szerbiai Posta, illetve Szerbiai elnököknek támogatásával az Európa Öröme elnevezésű gyermekrendezvény kísérelő rendezvényeként az év elején képzőművészeti pályázatot hirdettek az általános iskolás tanulók körében. Erre a pályázatra több mint 30 ezer gyermekmunka érkezett be az ország egész területéről. A zsűri a szabadkai Jovan Jovanović Zmaj iskola most már negyedik osztályos tanulójának, Kávai Ritának a munkáját vélte a legszebbnek. Az ő rajzát nyomtatják majd a bélyegre, mely e hó folyamán kerül ki a nyomdából.

Rita rajzának köszönve egy háromnapos svájci nyereményutazáson is részt vehetett édesanyja kíséretében. Járt Genfben és Lausanne-ben, ahol múzeumokat látogatott (elvarázsolta a Természetmúzeum, ahol rengeteg kitömött állat, különböző kagyló, kőzet, drágakő volt), sétált a Genfi-tó partján (melynek vizén nagyon sok hattyú, vadkacsa és sárlós úszkált), kirakatokban, épületekben gyönyörködött. Felejthetetlen élményben volt része.

EMI

Habár már teljes gőzzel folyik a tanítás, tanulás, még mindig szívesen gondolunk vissza a nyárra, a gondtalan napokra, az utazásokra, a táborokban, a tengeren, eltöltött szép élményekre.

Ezúttal az óbcesei Sever Đurkić iskola tanulói, Zapletán Erika tanítványai mesélik el, merre jártak, mi mindenre emlékeznek szívesen. Beszélgetőtársaink: az ötödikes **Bozsóki Nina**, a hatodikos **Pál Orsolya**, **Budai Viktor**, **Pénzes Szabolcs**, **Karácsonyi Attila**, a hetedikos **Bezeg Bettina**, **Sulc Boglárka**, és a nyolcadikos **Fehér Zsolt**.

Nina már megírta magyarórára az első házi feladatot. A fogalmazásában is beszámolt a thassosi nyaralásukról.

– A nyáron a családdal Görögországba mentünk nyaralni – dicsekszik Nina. – Mivel több családdal utaztunk, sok gyerek is nyaralt velünk, így nem unatkoztam. Thassos szigeten, egy kis faluban nagyon jól éreztük magunkat. Ott láttuk a szirének medencéjét is. Szép a márványstrand is, ahol fehér a homok, a víz meg olyan tiszta, hogy öt méter mélyre is le lehet látni. Nagyon sekély ott a víz, be lehet menni legalább 50 méter hosszan, s akkor is csak fél lábszárig ér a víz. Meg persze meleg is, és jókat lehetett fürödni, ameddig csak a kedvünk tartotta. Sokat szórakoztunk: ejtőernyőztünk, az UFO nevű fotelszerűségbe kapaszkodtunk, s húzott bennünket a hajó...

Bettina is Görögországban nyaralt a szülei.

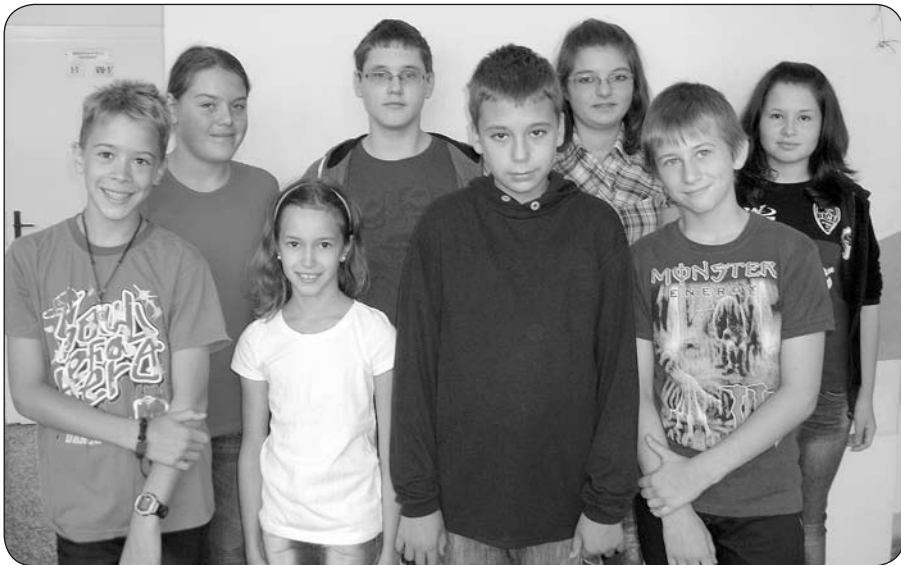
– Polihronon nyaraltunk az anyukám testvérével és családjával – folytatja Bettina az élménybeszámolót –, ahol szép homokos a strand, a víz meleg. Nekem nagyon tetszett a táj, a pálmafák. Tíz napot töltöttünk ott. Sokat sétáltunk...

Orsolya a nyáron bejárta fél Európát! A németországi rokonokhoz mentek, de majd ő elmondja, hogy még merre jártak.

– Németországba utaztunk a rokonokhoz – sorolja Orsolya –, de elmentünk Svájcba is. A Boden-tóhoz is ellátogattunk, ahol ered a Rajna folyó. Nagyon szép látvány volt. Franciaországban ismerőseinkhez utaztunk, akikkel aztán Luxemburgba is átugrottunk. Nagyon tetszett Franciaországban a víz-fényzene-show (Son et Lumière), a zene ritmusára működő szökőkút. A nevezetességek mellett

Bejártuk fél Európát

ez tetszett a legjobban. Olyan volt, mintha a vízsugár táncolt volna. Aztán Ausztriába mentünk, sétáltunk az Alpokban a sétaúton... A nyáron látottakat azt hiszem sohasem felejtem el.

Boglárkáék a montenegrói tengerparton lévő nyaralójukban nyaraltak.

– Anyukám csak három hét szabadságot kapott, ezért csak három hetet tölthettünk a tengeren – veszi át a szót Boglárka. – Bar és Ulcinj között, egy kis faluban van a nyaralónk, s nagyon jól éreztem magamat. Vittük a kiskutyánkat is, volt mivel játszani a fürdés után... A három hét gyorsan elszállt, s aztán itthon is jártam úszni a medencére, meg estéként sétáltunk, fagyiztunk a barátnőmmel. A szüleimmel Magyaroszágra, Mórahalomra, valamint Adára is ellátogattunk.

A tévében biztosan láttátok, milyen is a túlélő tábor. Nos, Viktor ilyen táborban járt a nyáron Csobánkán.

– Az interneten akadtunk rá erre a táborra – mondja Viktor –, nincs messze Budapesttől. Valójában azért az a neve, hogy túlélő tábor, mert azt ettünk, amit fogtunk vagy lőttünk. Ugyanis lehetett pecázni, vadászni. Aztán, amit elejtettek, a táborvezetők: Szilárd, Tamás, Vilmos elkészítették. Megnyúzták a nyulat, majd meg is sütötték. Mi gyűjtöttük össze a fát. Nagyon jól éreztem magam ebben a táborban, mert mindennap volt valamilyen érdekes program, játék, foglalkozás. Ott voltak a petőfik is, meg hát a magyarországi gyerekekkel is megismerkedtem, megbarátoztam.

Szabolcs Londonban járt a családjával.

– Rokonokhoz mentünk –, jelenti ki Szabolcs –, mégpedig repülővel. Múzeumokba is ellátogattunk, láttuk a 96 méter magas Big Bent. Az Óratorony a Parlament legismertebb épülete és mára London jelképévé vált. Hatalmas, átmérője 7 méter. Hajóztunk a Temzén is. Itthon aztán kipihentem az utazás fáradalmait, jártam úszni a medencére, pecáztam. Nekem nagyon rövid volt a nyár.

Attila nem utazta be fél Európát, de nagyon is jól érezte magát a péterrévei falunapon.

– Egy hetet töltöttem Péterrévén, a keresztanyáméknál – meséli Attila –, ahova harkányi vendégek is jöttek, mégpedig két nagylány, akik táncoltak a műsoron. Meg is ismerkedtem velük. A kirakodóvásáron lehetett venni gyöngyöt, fülbevalót. A tesóm mindenből vett. Ezután Moholra is elutaztam a mamámhoz. Mikor hazajöttem, itt az Újfaluban részt vettem én is a fociturnén. Jártam még Mórahalmon is, ahol sokat úsztam.

Zsolti szerencsés, hogy ilyen szülei vannak, akiknek az a fontos, hogy minél többet lássanak, nem pedig, hogy tíz napig sütkérezzenek valamelyik tengerparti üdülőhelyen. Nem ez az első alkalom, hogy elmentek világot látni. Az idén Prágával ismerkedtek.

– Tizenkét órát autóztunk, mire odaértünk Prágába – meséli Zsolti. – Nagyon szűk utcái vannak, és ami a legrosszabb, mind egyenirányú. Alig találtuk meg a szállodánkat. Láttuk a várat, éppen őrségváltás volt, hasonló, mint Londonban. Nevezetessége még a Károly-híd, mely egy hosszú sétálóutca. Sokat fényképeztem, apukám meg kamerázott. A híres toronyórát is, ahol óránként jöttek ki a szentek szobrai, fejkön a glóriával. A Szent Miklós-templomban láttuk a világ legnagyobb freskóját: 1400 négyzetméter nagyságú. Láttuk a Eiffel-torony hasonmását, melyről lehet látni az ó- meg az újvárost is. Érdekes volt a Tükörmúzeum, ahol hol vékonyknak, hol kis gömböcnek láthattuk magunkat. Elmentünk Franc Kafka szülőházához is, ahol sok műve van kiállítva. Érdekes a Játékmúzeum is, ahol a játékok fejlődését mutatják be, s a valamikori játékokat is láthattuk: rongy- és csuhébabákat, rongylabdát... A várban, a tanácsteremben megcsodálhattuk a fegyvereket, a koronát, jogart, az aranyalmát... Éppen olyan volt, mint Londonban.

Szívesen emlékszem a Dunán lévő Ezüsttóra, meg Golambóc (Golubac) várára, ahová még ellátogattunk a nyáron.

Koncz Erzsébet

Természettábor a Róka-tanyán

Huszedik éve rendezik meg a Ludasi-tó partján, Hajdújárás-Nosza határában, a természetbe simuló Róka-tanyán a természetábort. Célja, hogy az itt táborozó gyerekek megismerjék a természetet, környezetüket, de kicsit másképp, mint ahogy azt az iskolában tehetik. Egy szóval: a helyszínen...

A nyári szünetben megtartott táborban persze más szórakozás is volt: különböző kézműves foglalkozások, játékok, barangolások, horgászat, kerékpártúrák a környék érdekes helyeire. És ami semmiképpen nem maradt el: a lubickolás a Ludasi-tóban, esti táborúti érdekes történetekkel és vicceséléssel, mindaddig, amíg a szúnyogok vagy a táborvezetők alvást nem parancsoltak... A Jó Pajtás kicsiny csapata is ott járt, közben készítettünk néhány képet, melyeket veletek is megosztunk.

FEHÉR Mária

Fotó: LENNERT Géza

Csoportkép a tanya épülete előtt

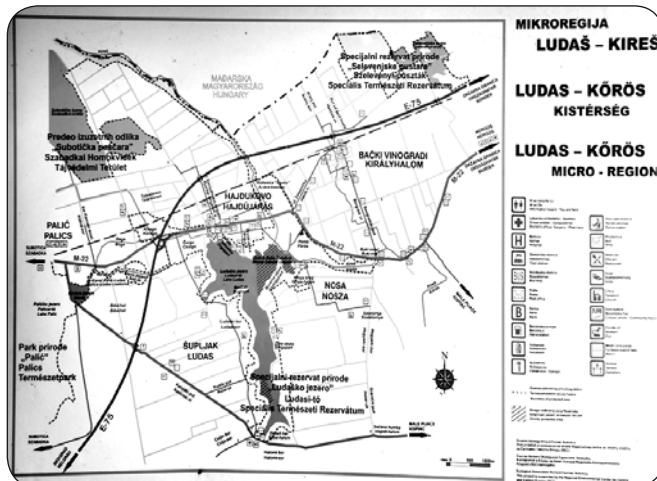
Sisa Ervin (Szabadka) és Boros Rómeó (Gunas) éppen vitézi játékokra készül

Megérkeztünk a mai kerékpártúráról!

Molnár Emese táborvezető, Dobó Liza és Marián Zorka (Budapest) és Ilonka néni, az oktató karmantyúbabákon gyakorolják a szövés technikáját

A Ludasi-tó és környéke, ahogy a térképész látja

Pannonia, római tartomány

Pannonia, római tartomány (provincia) a Római Birodalom északi részén helyezkedett el. Északról és keletről a Danubius (Duna) határolta, délről Illiricum, míg nyugatról Noricum tartomány.

Lakói eredetileg az illírek voltak, akiket nyugatról kelta népek igáztak le. Egész Pannoniát Augustus császár idejében i. e. 12. és i. e. 8. között hódították meg a rómaiak. Traianus császár alatt Pannoniát két részre, a nyugati, Felső- és a keleti, Alsó-Pannoniára osztották. Északon és keleten végig a Duna folyó volt a határ, amelyet hosszan erődítményekkel, úgynevezett limesekkel építettek ki. A határ túloldalán barbár népek éltek, északon germánok, a Duna-Tisza közén nomád népek, a szarmaták. A Duna mentén, az erődökben (castrum) állandóan négy római légió (legfőbb katonai egység) állomásozott. Így például vidékünkön ismert római castrum volt Cusum, a mai Pétervárad és Kamenica között.

A közigazgatás átalakulásával párhuzamosan megváltozott a provinciák kulturális és jogi helyzete. A hódítást rendszerint kereskedelmi kapcsolatok előzték meg, ezért a római műveltség nem volt ismeretlen már a hódítás előtt sem. A hódítás során a provinciák őslakosságának egy része elpusztult, más része rabságba került, a megmaradt rész pedig lassan alkalmazkodott az új szokásokhoz. Pannoniában a római telepések, főleg veteránok (kiszolgált öreg katonák) jelentek meg, a kereskedőtelepek megerősödtek, a légiók nagy táborokat hoztak létre. A meghódított uralkodó osztálya fokozatosan átvette a jövevények latin nyelvét, új szokásait, műveltségét. Ezt a folyamatot nevezzük romanizálódásnak. Az őslakók eredeti nyelve és műveltsége nagyrészt feledésbe merült, de egyes elemeit maguk a hódítók is átvették. A műveltség és az élet romanizálódásával együtt indult meg a provinciák lakóinak jogi felemelkedése is.

Az első városokat, ahogy már előzőleg is mondtuk, a veteránok csoportos letelepítésével alapították. A veteránoknak kiosztott földeket a rabszolgák művelték, míg a bennszülött lakosság kisparaszti tulajdonviszonyok között élt. A légiós táborok mellett városias települések fejlődtek ki, amelyekben az ipari és kereskedelmi élet összpontosult. Pannonia legjelentősebb városai a következők voltak: Emona (Ljubljana), Paetovio (Ptuj), Savaria

A dákok behódolása

Sirmium

(Szombathely), Scarabantia (Sopron), Siscia (Sisak), Alsó-Pannoniában: Aquincum (Óbuda), Sopiane (Pécs), Sirmium (Sr. Mitrovica), Mursa (Eszék) stb. Mindezekben a városokban a római életforma lett úrrá. Meleg fürdők, körszínházak, vízvezetékek, hippodromok, templomok épültek. A lakóházak szintén itáliai mintákat követtek az itteni időjárásnak megfelelő módosításokkal. Falfestményeik, mozaikpadlók, szobraik is római jellegűek voltak.

A városokban díszes épületek, továbbá a nagybirtokosok, az ipari és kereskedelmi vállalatok tulajdonosainak fényes palotái pompáztak. A keskeny utcákat, sikátorokat csaknem eltorlaszolták a bódék és műhelyek, amelyek a szegények zsúfolt, egészségtelen bérkaszárnyáihoz támaszkodtak. A kézművesek, az antik proletárok egész életét a megélhetésért vívott harc töltötte ki.

Az utcákat úgy ellepték a boltok és műhelyek, hogy valósággal megakasztották a forgalmat. Egyesek asztalokat helyeztek el a gyalogjárón, vagy az utcán állították föl a műhelyeiket. Az utcán dolgoztak a borbélyok is. Ennek az lett a vége, hogy alig lehetett járni bizonyos utcákon. Kocsik nappal nem is közlekedhettek. A gazdagok gyaloghintóval vitették magukat.

A boltok áruira domborműves cégtáblák hívták fel a figyelmet. Az egyik hentesbolt

Pannonia térképe

domborműves cégtábláján sonkák, szalonnák, disznófej, kolbász, karaj, oldalas lóg. A tőkén a szakállas hentes bárdal a kezében éppen húst darabol, tőle jobbra a mérleg áll.

Az egyik sirmiumi ötvös és ékszerész üzletében nyitott lapos dobozokban gyűrűket, drágaköveket, karkötőket, nyakláncokat tartott. A borkereskedő magas asztal mögött állt. Az asztal lapjába voltak süllyesztve a literes mértékek, ezekben öntötték a bort, majd a szolgáló alul kinyitotta a csapot, és a vevő edényébe eresztette a kívánt mennyiséget.

Nagy forgalmat bonyolítottak le a kézműiparosok üzletei és műhelyei. A nagyobb műhelyekben rabszolgák dolgoztak, így különösen a pékségekben és a tisztítóüzemekben. Ezekben tisztították és fehéritették az ünnepi ruhadarabokat, a tógákat. A tisztítás egyike volt a legnehezebb foglalkozásoknak. A ruhákat a rabszolgák lúggal, vízzel telt nagy dézsákban lábbal taposták. A kádakból kivett ruhákat nedvesen, pálcikákkal kiverték, majd sündisznósörtésből készített kefékkel dolgozták meg a szövetet, hogy bolyhos legyen. Végül keretre feszítették, így simították ki.

Keresett iparosok voltak a borbélyok és fodrászok. A gazdagok külön borbély rabszolgát tartottak, akit magasabb áron vettek, mint amennyi például egy pedagógus rabszolga ára volt. Egyedül akkoriban senki sem borotválkozott. Akinek nem tellett rabszolgára, a borbélyüzleteket kereste fel. A borotválkozás nem lehetett kellemes művelet, a kinőtt szakállt akkor még nem szappanozták be, hanem meleg vízzel mosták meg az arcot, s olyan bronz- vagy vasborotvával borotválták, amelynek éle a mai borotvakést meg sem közelítette.

A hajápolásnál a keféket nem ismerték, csak fésűt használtak. A férfiak katonásan rövidre nyírt, homlokba fésült, s ott egyenesre vágott frizurát viseltek. A nők nagy gondot fordítottak a hajviseletükre. A fodrászok csigákba sűtötték a haját, és festették is. A császárkorban már parókát is készítettek.

Összeállította: Uri Ferenc történész

Esterházy Pál herceg

(Kismarton, 1635. szeptember 7. – Kismarton, 1713. március 26.)

Esterházy Pál herceg

Fraknó vára ma

Esterházy Miklós és Nyáry Krisztina fia. Még diák volt, amikor bátyja, Esterházy László elesett a vezekényi csatában (1652). Ekkor nagykorúsították, elnyerte fivére várkapitányi és főispáni címét, és feleségül vette (hivatalosan csak 1655-ben) unokahúgát, Esterházy Orsolyát, amivel egy kézbe került az Esterházy-birtokok és a leányági Thurzó-vagyon jelentős része. Származása és vagyona már fiatalon helyet biztosított számára az országos politikában. 1663–1664-ben Zrínyi Miklós mellett részt vett a téli hadjáratban, 1668-tól bányavidéki és Dunán inneni főkapitány, 1679-től belső titkos tanácsos, 1681-től nádor és az Aranygyapjas rend tagja.

1682-ben, első felesége halála után feleségül vette Thököly Imre hűgát, Thököly Évát. 1683–1684-ben részt vett a törökellenes harcokban. Kiemelkedő szerepe volt abban, hogy az 1687–1688-as pozsonyi országgyűlés lemondott a szabad királyválasztás jogáról, biztosítva ezzel a Habsburgok örökletes trónutódlását. Az uralkodótól elismerésképp birodalmi hercegi címet kapott (1687), melyet 1712-ben III. Károly örökletessé tett elsőszülött fia ágára. Egész életében következetesen Habsburg-párti volt, a török elleni harc esélyét a Habsburg-birodalom támogatásában látta, ugyanakkor törekedett az önálló jogrend megőrzésére.

Életének eseményeit írásban és képben is dokumentálta. Gyermekkoráról visszaemlékezései tájékoztatnak, Zrínyi mellett töltött ka-

tonaéveit saját rajzaival illusztrált művében, a Mars Hungaricusban örökítette meg, regensburgi útján útinaplót írt. Megfestette magát jezsuita színelőadás szereplőjeként a bibliai Judit szerepében, esküvője alkalmából elkészíttette Benjamin Blockkal saját és felesége portréját, a hercegi cím elnyerésekor a fraknói vár udvarára saját életnagyságú lovas szobrát állíttatta. A rangemelkedése szempontjából fontos események emlékére fogadalmi szobrokot emelt Fraknón. Számos egyházi építkezés fűződik a nevéhez, például a kismartoni ferences kolostor (és Esterházy-mauzóleum), a boldogasszonyi ferences templom, az ő megrendelésére készült a nagyszombati jezsuita templom freskódíszje. Élete során összesen 118 oltárt és szobrot állíttatott. Legfontosabb világi építkezése a kismartoni kastély átalakítása

volt, ahol – többek között – az itáliai származású Carporo Tencala dolgozott. Szívenedélyesen foglalkoztatta a családi múlt: 1670-ben nagyméretű családfát festetett, Trophaeum címen pedig rézmetszetes kiadványt szerkesztett (vélt és valós) őseiről. Tervezte egy magyarországi látkepes topográfia kiadását is, ez végül nem készült el. Műgyűjtői tevékenysége ugyancsak jelentős: kincstárának egy jó része máig fennmaradt; festménykollekciója lett az alapja a később híressé vált Esterházy-gyűjteménynek. Íróként a kegyességi irodalom művelője volt, több művet is szentelt Szűz Mária kultuszának. Fennmaradt versein Zrínyi hatása érezhető. Több hangszeren játszott, és feltehetően ő a szerzője a Harmonia caelestis című gyűjtemény (1711) verseinek is.

(B. O.)

Jacob Hoffmann rézmetszete, 1681., a Magyar Nemzeti Múzeum tulajdona

HOROG

Galócaszaporítók között

Ha jobban utánanézzünk a címben említett hal nevének meg eredetének, igen érdekes, és mai szemmel nézve furcsa dolgokra figyelhetünk fel. Teljes neve: dunai galóca. Van ugyan tudományos (latin) neve is, de azzal most nem akarunk foglalkozni. A nevében szereplő „dunai” meghatározás nem azt jelenti, hogy a Dunában él, hiszen a folyó felénk eső főágában hiába keressük. De a Duna vízrendszerében alakult fajjá – valamikor igencsak régen –, amikor a folyó még más jellegű volt. Manapság csak a mellékfolyókban, meg azok mellékfolyóiban fordul elő. És kevés van belőle.

A vízszabályozások által élettere beszűkült, fogyott, leginkább a vízierőművek duzzasztógatjai állták útját, és akadályozták meg abban, hogy eljuthasson ivóterületére. Ha egy élőlénynek nincs módjában szaporodni, akkor elvész. A hazánk területén élő galóca is a kihálás peremére sodródott, hiszen a leggazdagabb állományával rendelkező folyón – a Drinán – élettere két vízierőmű közé szorult. A gátak pedig megakadályozták abban, hogy felússzon a folyónak arra a szakaszára – meg azokba a patakokba –, ahol ivni szokott. Egyre kevesebb volt belőle. Előfordult, hogy a galócára szakosodott horgászok, akik korábban akár húszat is fogtak belőle idényenként, évenként már csak kettőt fogtak. És nem is mindannyian.

Ilyenkor csupán egy a teendő. A még meglévő szaporodóképes példányokból ki kell fogni néhányat; elvégezni szaporításukat; ivadéukat ideig-óráig nevelni; utána pedig visszaengedni a folyóba. Méghozzá évről évre, hosszú időn keresztül. A galóca előfordulásának helyein, a szétszórt peremvizeken – elsősorban Ausztriában és Szlovéniában – a halszakértők ezt már régen művelik. Három éve pedig nálunk is. Esetünkben az az érdekes, hogy olyan fiatal halszakértők vették kezükbe a dolgot, akik nem is olyan régen még az iskolapadokat melegítették. Jelenleg a dunai galóca harmadik nemzedékét nevelik mesterséges körülmények között. Itt azonban álljunk meg egy-két mondat erejéig.

Amikor a technológiai fejlődés mindenféle eszközeivel naponta ostromolt ember a „mesterséges” szót hallja, mindenképp eleget van. A galóca esetében – és más halak szaporítása-

Aleksandar Bajić ötvenhetedik napja óránként etet

kor is – semmi sem mesterséges. Ezt az eljárást helyesen ellenőrzött körülmények között történő szaporításnak illik nevezni. Minden természetazonos, azzal a különbséggel, hogy itt a szakemberek vigyáznak arra, hogy ne történjen semmi ártalmas. Kiküszöbölik a betegségeket, a rothadást, nem engednek be ikrapusztítókat... És mindent úgy időzítnek meg szabályoznak, ahogy a szóban forgó hal kívánja természetes körülmények között. Aztán amikor az ivadék felnő, és már kiengedhető, akkor abba a folyóba engedik, ahonnan az anyahalak előkerültek.

Elmondani egyszerű, de hogy mire kell vigyázni, mit kell ellenőrzés alatt tartani, és mindez meddig tart, annak felsorolása lapunk teljes terjedelmében se férne el. Néhány pikantériát azonban nem árt megemlíteni.

A megtermékenyített galócaikra rendkívül kényes szerkezet, egész hónapon át sötétben, folyó vízben, mozdulatlanul kell maradnia. Aztán a kikelt apróságot két hónapon át óránként kell etetni. Nem lehet nekik odavágni két-három napra való kaját, és azt mondani: osszátok be! A lombikgalócák – nevezzük őket így – iszonyatosan csökönyös fajták. Ha a

A hatalmas anyaglóca alig fér el az egyméteres teknőben

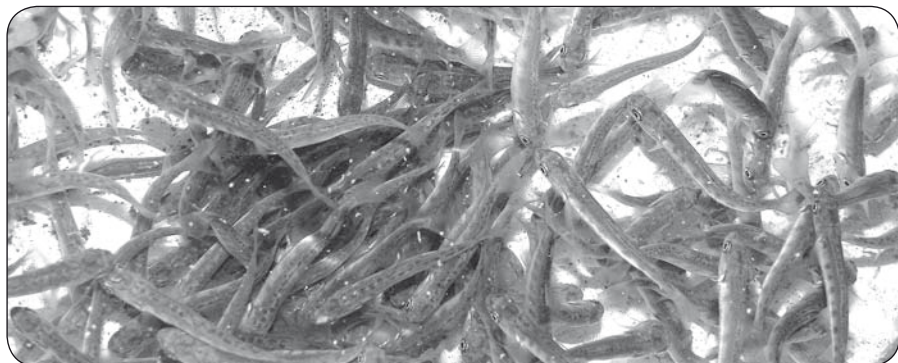
halat nem mozog, rá se néznek; ha az etető kéz – amelyre számos más faj ivadéka rátanul – megjelenik a medence felett, eliszkolnak, és a falatra rá se hederítenek... Nehéz velük!

Ezt a csiklandós műveletek sorát nem ájtárházban és nem is kirakatban végzik a fiatal kutatók, és beavatatlan személyeknek kívül tágasabb. Ennek ellenére bennünket beengedtek. Nem is egyszerű.

Ljubomir Pejić anyaggyűjtéskor

Legutóbbi ottjártunk alkalmával már a harmadik nemzedéket istáptolták, és az első nemzedék legnagyobb, majdani anyaállomány példányait etették. Az apróságból több tízezer van, és hamarosan nagy hányadát visszaadják a Drinának. A két éves, harminc-egynéhány centis, hozzávetőleg hatvandeckásokat pedig erre a célra nevelt apró hallal etetik. Mert a természetben ilyen falatokkal fognak találkozni. Hogy az milyen látvány! A galócánál aligha akad ádzabb ragadozó, céltudatosabb vadász nemcsak a halak világában, hanem általában. Villámgyors támadását az emberi szem nem tudja követni, a vízben csak egy sötét csíkot lát. És a galóca már viszi a falatot.

Kapkodják az úszó falatokat az idejeresztés öncetisei

Bespájzolás

Szeptember elején a hörcsögök még éléskamrájuk feltöltésével vannak elfoglalva. Magányos állatok lévén a hím és a nőstény csak a párosodáskor van együtt, egyébként külön-külön föld alatti üregben tanyáznak. A messzire ágazó alagútrendszerből nyílnak azok a kamrák, amelyekben egy-egy állat akár 15 kilónyi magot, gyökérdarabkákat és zöld növényi részeket is felhalmoz. A táplálékot a környékről a pofazacskójában szállítja haza. Amikor a kamrához ér, mellső lábaival masszírozza ki szájából a kukoricaszemeket és az egyéb táplálékot. A hörcsög ugyan téli álmot alszik, ám időnként felébred, ilyenkor jóízűen falatozik az elraktározott élelemből. Az ürge téli álma viszont folyamatos. Nem készít raktárat, de őszre jócskán meghízik, s amikor elzárja üregének a bejáratát, mély álomba merül, amelyből csak tavasszal ébred fel.

A nyílt területek – legelők és mezőgazdasági földek – leggyakoribb rágcsálója a mezei pocok. Rendkívül szapora állat. A nőstény vemhességi ideje mindössze három hét, s késő őszi akár hat-hét alkalommal is fialhat. Egyszerre nyolc-tizenkét kölyök is születhet. A kicsinyek hihetetlenül gyorsan fejlődnek, hiszen háromhetesen már ivarérettek, s a nőstények nemsokára már kölyköket hoznak a világra. A mezei pocok állománya általában három-négyévenként túlszaporodik (gradál). Ilyenkor az őszi legelők és lucernatarlók

a szitához válnak hasonlóvá a földbe vezető rengeteg lyuktól. Ez a kis rágcsáló igen fontos tápláléka nagyon sok ragadozónak. Az erdei fülesbagoly, az egerészölyv és a vörös vércse éppúgy kedveli, mint a menyét és a róka. Pocokjárásos években a tyúkok és kacsák békében alhatnak, mert a róka a mezőkön van elfoglalva.

Ha besötétedés után járunk odakint, vigyünk zseblámpát magunkkal, mert ilyenkor is jó néhány állatot láthatunk. A kora őszi időszakban a kertekben és a mezőkön egyaránt felbukkanhat a lámpa fényében egy-egy barna varangy narancsvörös szeme vagy a nála jóval fürgébb mozgású zöld varangy, nem kevésbé szép, zöld szivárványhártyája. Sötétben keresi zsákmányát az apró természetű barna ásóbéka is. Ez az egyetlen hazai békafaj, amelynek pupillája függőleges hasítású. Napra a laza talajba ássa be magát, néha fél méternyi mélyre, s ebben hátulsó lábain viselt ásósarkantyúi segítik. Csak alkonyat után bújnak elő, s türelmesen várja, hogy giliszta, csupasz csiga, pók vagy rovar kerüljön a közelébe. Ha rávilágítunk lámpával, nyomban elássa magát, de nem olyan gyorsan, hogy ne vehetnének észre a bőrén a jellegzetes, apró, piros mirigy-pontokat.

A tágas legelőkön szeptemberben gyakran láthatjuk a nagy póling kisebb-nagyobb vonuló csapatait. A távolból egészségesen

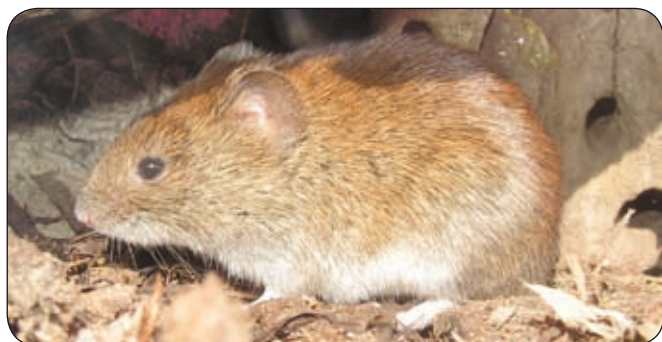
Mezei nyúl

barnának látszó, hosszú, lefelé hajló csőrű madarak tücskökre és sáskákra vadásznak a rövid fűben. Ha valamitől megriadva felrepülnek, kedves, nyújtott hívogatójukat hallatják.

Nagyon szép az aranylilék flótázó „tlü-ii – tlü-ii” hangja is. A szeptemberi-októberi vonulás idején néha nagyobb csapataikat is megfigyelhetjük. Többször láttam, amint bíbicekkel közösen keresgéltek, de mihelyt felrepültek, nyomban elváltak tőlük, s zárt csapatban szállva a pusztára egy távolabbi pontján ereszkedtek le. Októberben jelennek meg az észak felől érkező vetési ludak és nagy lilikek jól ismert V betűi, de újabban mind gyakrabban társul hozzájuk néhány vörösnyakú lúd is. Szerencsés esetben az utóbbi önálló kis csapata is szemünk elé kerül.

Ha átvágunk egy nagyobbnál legelőn, biztossan felverünk néhány mezei nyulat. Ha megkeressük a vackukat, megfigyelhetjük, milyen nagy gonddal választják ki a helyét. A tapsifüles mindig úgy fekszik, hogy az uralkodó széllel szembe kerüljön, mert így a bundája nem borzolódik össze.

Sch. E.

Mezei pocok

Aranylile zsákmánnyal

Hörcsög

Ürge

Agigacica pontosan annyit nyom, mint egy hároméves gyerek.

Ulric a maga 13,6 kilójával még nem a világ legkövérebbje, de közel van hozzá, az abszolút rekorder, az amerikai Meow ugyanis 17,6 kiló volt. Ám ha minden jól megy, a sorrend így is marad, Ulric gazdái ugyanis fogyókúrára fogták kedvencüket, aki – mint

Fogyózik Nagy-Britannia legkövérebb macskája

kiderült – attól nőtt ilyen szép természetesre, hogy már évek óta eleszi testvére, Ulla eledelének is egy részét.

Ez persze még nem ok az ilyen komoly elhízásra, de ha tudjuk, hogy Ulric nem valami nagy sportoló, ráadásul imádja a jutalomfalatokat, nos, akkor minden világossá válik.

Miutána a gazdik leleplezték Ulric és Ulla titkát, fogyókúrára fogták az idősebb testvért, és remélik, hogy ezzel az életét is megmentették.

Annak érdekében, hogy az ételrablás ne folytatódhasson, Ulla tányérját feltették a konyhapultra, ahova Ulric a súlya miatt már nem tud felugrani.

Vikunya, a világ legfinomabb gypjának gazdája

Avikunya Dél-Amerikában élő őshonos tevéféle, a legkevesebb növényevő patás állat, a 3500 méter feletti füves puszták lakója.

Az itt élő bennszülöttek, az inkák már évszázadok óta használják a szőrét, mely igen értékes, kötésre kiválóan alkalmas. Feltűnően hosszú, finom és csillogó. Az állat gypjából kabátot, ruhát, vállkendőt készítenek, mely kiváló hőszigetelést biztosít a hőmérséklet ingadozásaival szemben.

Az inkák bevett gyakorlata szerint az állatokat összetertelték, gypjukat lenyírták, majd szabadon engedték őket. Sajnos azonban a spanyol hódítás alatt rendszeresen vadászták őket, így számuk drasztikusan lecsökkent. A későbbi vadvédelmi törvények hatására létszámuk lassú gyarapodásnak indult.

ÁLLATKIRAKAT

Rikító rózsaszín csigát fedeztek fel

Amaga húsz centiméterével valóságos óriás, világító rózsaszín külsejével pedig igencsak meglepő jelenség az Ausztráliában felfedezett új csiga. Halvány rózsaszín csigákat már korábban is láttak az ausztrál Kaputar-hegy környékén, ám mindeddig azt hitték, egy, már ismert faj egyik variációjáról van szó. Újabb kutatások azonban kimutatták, hogy a rózsaszín tünemény akár egészen rikító árnyalatot is ölthet, és valójában egy új fajról van szó. Pontos meghatározásán most dolgoznak a szakemberek.

A Kaputar-hegy és környezete egy 10 négyzetkilométeres ökológiai fülke. Buja, nedves folt a sivár környéken, ahol az élővilág évmilliók óta elszigetelten fejlődik. Ezért alakulhattak ki itt olyan egyedi fajok, mint a rózsaszín csiga is.

Feltűnő színe nem épp a legjobb álca az erdő talaján vagy a fatörzseken, ám a vörös eukaliptusz levelek közt már igazán beolvad a környezetbe. A szokatlan szín a rejtőzködést szolgálhatja. De hogy maradhatott ilyen sokáig rejtve a húsz centiméteresre is megnövő állat? Úgy, hogy az édes kis szőrös állatkák kutatása és védelme sokkal népszerűbb, mint a gerinctelenek feltérképezése – véli Michael Murphy, a területen évtizedek óta szolgálatot teljesítő vadőr. Márpedig a szerves anyagok lebontásával a rózsaszín csiga és társai sokkal komolyabb szerepet töltenek be az ökoszisztémában, mint a kétségtől aranyos koala. Jövőjük azonban bizonytalan, a globális felmelegedés fenyegeti élőhelyüket. Elég egy-két fok emelkedés, és a környék kiszárad. Az ausztrál kormány nem is késlekedett, veszélyeztetett ökológiai területtel nyilvánította a Kaputar-hegyet.

Szárnyas tolvaj csapott le a kávézókra

Egy zacskó pisztáciát lopott egy varjú az egyik kijevei belvárosi kávézóból. A madár a vendégek szeme láttára csórtá el a nassolnivalót a pultról.

Olyan gyors volt a tolvaj, hogy a kávézó tulajdonosának nem sikerült megakadályoznia az „akciót”. A vendégek közül azonban volt, akinek sikerült lefotózni a „bűnöző” madarat. A fotót feltette az internetre, ahol a közösségi oldalakon terjedt tovább a történet.

„Bűncselekmény szemtanúi voltak a kijevek a város központjában, egy utcai kávéházban. Egy szárnyas tolvaj pisztáciát lopott a pultról, majd elmenekült a büntett

helyszínéről. Legyetek éberek, lehet, hogy legközelebb valakinek az autója slusszkulcsát viszi el” – kommentálták a rendkívüli esetet az egyik közösségi portálon.

RÜGYFAKADÁS

Robin Hoodot olvasva

Házi olvasmányunk kaptuk Mátyás Iván Robin Hood című regényét. Filmen már sokszor láttam, és kíváncsi voltam, hogy a könyv is olyan izgalmas lesz-e, mint a tévében látottak.

A történet a sherwoodi erdő szívében játszódik. Hősünk elveszítette a szüleit, a rokonai nem törődtek vele, így hát a maga útját járta. Hamar rájött, hogy környezetét gonosz emberek irányítják. Mivel Robin igazságérzete nagyon erős volt, ezért szembeszállt a zsarnokokkal. Sok baráttra, társra talált, kedvességével maga mellé állította az embereket. A szikár természetű fiatalember magabiztosságával a bujdosók élére állt. Zöld színű ruhában és sapkában ijjal felszerelve tett keresztbe a gonosz városbíróknak. A társaiért küzdött, de bajba sosem keverte őket. A csatákban legjobban az ijjal bánt, de remek kardvívó is volt. Barátaikat az igazságra nevelte, és arra, hogyan védjék meg magukat a gonosz emberektől. Játékos versenyeket is rendezett nekik.

Nagyon tetszett a könyv, sok hasonlóságot fedeztem fel benne a mai korral. Remélem, a világon élnek Robinhoz hasonló igazságos emberek, akik küzdenek a szegény sorsú társainkért.

Szatmári Viktória, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokizs

Pillanatképek

Tükör

*Most a tükör néz rám,
És gonosz tűzben ég ám.
A tükörben lévő fiú hozzám beszél,
Ez a gyerek a gonosz világban él?
A tükör nem segít, nem mondja,
Jó neki, hisz nincs semmi gondja.*

Gyermekkor

*A gyermekkor az idő ködjében elenyészik,
Nagyon sokan nem látják, csak érzik.
A jövő lassan hívogat,
De a múlt őrzi a titkokat.*

Part

*Én egy kíváncsi kalandor vagyok a tengeren,
Kezem, lábam, fejem és az ész a fegyverem.
A part, tudom, csak engem vár,
És csak sodor, sodor az ár.*

Radočaj Ramon, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Gyöngy

*Kis kerek ékszer, mely mosolyog, ha rásüt a nap.
Kagyló az otthona, a tenger tündöklő mélyén.
Később engem ékesít, vonzza a tekinteteket.
De vigyázzok, el ne törjön, mert az már nem lesz a régi.*

Ablak

*Reggel a napfény táncolva lép be rajta,
Bekacag boldogan a bolond világ, így hívogat magához.
Este ijesztő sötétség, sikoltó szelek dörömbölnek rajta.*

Torony

*Ahonnán mindent látok.
Semmi se bújhat el előle.
Te is lehetsz egy torony, aki kiemelkedik a kicsik közül.
Ezt tudással érheted el.*

Dér Krisztina, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Interjú Matula bácsival

Matula bácsit a berekben látogattam meg egy szép őszi napon, amikor Bütök és Tutajos már elutaztak Budapestre.

A kunyhó mellett üldögélt, pipával a szájában. Csikasz, a húséges pulikutyája már messziről jelezte érkezésemet. Üdvözöltem az öreg csőszet, és beszélgetni kezdtünk.

– Matula bácsi, miért szeret itt a berekben? – érdeklődtem.

– Szeretem a nyugalmat, ami körülvesz, a természet csendjét, hallgatom a madarak énekét, ismerem minden fát és bokrot. Jobban szeretem ezt a tájat mindennél, és nem cserélném el semmiért.

– Mire lehet itt halászni és vadászni?

– Ha ügyes vagy, foghatsz itt cigányhalat, csukát, ízletes pontyot és keszeget. Minél több fajta akad a horogra, annál ízletesebb a halpaprikás. Vadászni csak akkor szabad, ha van engedélyed, mert ez természetvédelmi terület, és nem lehet csak úgy vaktában lövöldözni.

– Hogyan élt a berekben Bütök és Tutajos?

– A berekben jó tanítómestere volt a két fiúnak, rengeteg élménnyel és tapasztalattal tértek vissza az iskolába, testben és lélekben megerősödve.

– Melyik volta fiúk legveszélyesebb kalandja?

– Talán akkor ijesztettek rám a legjobban, amikor csónakázás közben elkapta őket a jégeső. Szegény Tutajos tüdőgyulladását is kapott, ágyának esett, de hála Nancsinak, egykettőre talpra is állt.

– Matula bácsi visszavárja a fiúkat?

– Megbeszéltük, hogy a téli szünidőben visszajönnek a berekbe, akkor téged is szívesen látunk, csatlakozz hozzájuk.

Matula bácsi kezét rázott velem, és kedvesen bölintott. Örültem a meghívásnak, és kíváncsian várom a téli élményt.

Kómúves Kristóf, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Csantavéri alagút

Most a csantavéri alagút történetét szeretném elmondani.

Ezt a történetet apa mesélte el nekem, neki pedig az ő apja. Szerintem ez az alagút a törökök elleni csata idején épült. Az én nagyapám szerint az alagútnak a bejárata a templomnál van, és a mi házunk alatt is átfut. Hogy ő ezt honnan tudta? Egyszerű. Az én nagyapám és az ő barátja jártak lent. Édesapám így hallotta nagyapámtól. De azt már nem mondta meg, hogy hol van pontosan a bejárat. Ha logikusan gondolkozunk, az is meglehet, hogy a megoldás ott van a szemünk előtt. Lehet, hogy az is számításba jön, hogy a mi családunk pincéje a megoldás. Ezt honnan gondolom? Pontosán a pincénk végénél van egy ásott lyuk, ami le van terítve mindenféle zsákokkal, nehéz, rozsdás vasakkal és nejlonnal. Én sohasem mertem mindent kiásni, eltenni onnan, mert ott néhány mérges fehérpók tanyázik. No meg aztán, ha azokat el is tudnám tüntetni, és ha ott az alagút, lehetnek benne koponyák, emberi csontvázak stb. Lehet, hogy ez így is van. Ki tudja..., mert egy kicsit ciki lehetett oda menni a templomhoz, és ásni. Lehet, hogy több bejárata van, mert az egész Csantavér egy csatatér volt, és az is meglehet, hogy kincs van lent.

Ennyit szerettem volna elmesélni. Remélem, hogy meg fogjuk találni a bejáratot, csak azt nem értem, hogy a tatám miért nem árulta el a bejárat helyét. Talán azért, hogy más ne tudja meg. Vagy csak apának mondta meg, és a szívére kötötte, nem mondja senkinek. Szerintem csak a nagyapám és az ő barátja volt lent az alagútban. Vajon ki lesz a következő?

És mindez igaz-e?

Januskó Jázmin, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Játszó gyerekek

*Téli szünet?
Játszanék!
Mint hóember a dombon át,
Hallgatnám a gyerekek kacaját.*

*Tavaszi szünet?
Játszanék!
Mint ezer virág kerten, fán,
Szállnék a szél szárnyán.*

*Nyári szünet?
Játszanék!
Mint tengerben a halacskák,
Velük együtt úszkálnék.*

*Őszi szünet?
Játszanék!
Mint a falevélben mormoták,
Nagyszülőkkel az unokák.*

Fehér Noémi, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A régi vár titka

Van egy régi vár a faluban. A helyén régen palota volt. Sajnos le akarják rombolni, de mi igyekszünk ezt megakadályozni, hiszen ott Károly herceg, Emma királylány, William és a mostoha, Katarina élt egykor.

A vár körül valamikor egy rét volt, tele virágokkal, közepén egy kúttal. Abba a kútba esett bele Károly herceg első felesége. Emma és William akkoriban még csak kétévesek voltak. Én szobalánnyként dolgoztam a palotában. Mikor Emma és William kicsit felcseperedett, jól összebarátkoztunk.

Egy nap, miközben söprögtem, megjelent egy ördögféle csúf teremtmény. Nagy csodálkozásomra illendően köszönt, majd megkérdezte, van-e lány a palotában. Én erre ijedten beszaladtam, s közöltem a többiekkel a dolgot. A mostoha Katarina rettegett, hogy elviszik egyetlen leányát. Hamarosan kopogtatott valaki a palota kapuján. A csúf ördög volt az. Azt állította, hogy szobalánynak keres valakit maga mellé, valójában azonban azért kellett neki a fiatal lányok, hogy el tudja készíteni a fiatalság forrását. Természetesen nem engedték be, s amikor megunt a várakozást, és elindult, mi követtük. A házához érve rémes látvány tárult elénk: félig már elkészült a forrás, ő pedig a lányokat mind belelökte. Félelmünkben visszazaladtunk a palotába. Ott már nagyon kerestek minket.

Másnap is megjelent a gonosz, és elvitt egy kislányt. Mi mentünk utána. Amikor az ördög lefeküdt aludni, kiszabadítottuk a lányokat. Mire azonban a palotába értünk, Williamet meggyilkolták. Az egész palota mély gyászba borult, kivéve a boszorkányt, aki a pince alatt élt.

– Nem tetszik ez nekem – mondtam.

– Nekem sem – mondta Emma.

Idővel sikerült sarokba szorítani a boszorkányt, s így bevallotta, hogy ő ölte meg Williamet. A király, aki elég öreg volt már, karóba húzatta a boszorkányt. Elmentünk az ördög forrásához, s teletöltöttünk egy üveget. Az ördögnek paraszat tettünk a nyelvére. A fiatalság vizéből egy csepp rácsöppent egy öreg, korhadtt fára, s egy gyönyörű szép fiatal fűzfa lett belőle. Az öreg királlyal megittattuk az utolsó cseppet, amitől olyan lett, mint legénykorában. Végül azonban mind megöregedtek és meghaltak. Először az ördög, majd a király és a királyné.

Emma azonban még mindig él, de csak én tudok róla. Néha felbukkan, és együtt kimegyünk a rétre. Ott temették el az ördögöt, a királyt és a királynét. Az ördög sírján ez áll: „Itt nyugszik az, akinek a nyelvéen parázs ég.”

Szügyi Nikoletta, 6. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

RÜGYFAKADÁS

Más bőrében lenni

Egyik este későn aludtam el. Előtte néztem egy szomorú filmet, és másnap reggel, amikor anyám kelteni akart, nem tudott felébreszteni.

A lelkem már ébren volt, de a testem aludt. Hiába mondtam anyámnak, hogy már felébredtem, nem hallotta. Láthatatlan voltam. Mivel szünet volt, odakinn anyának kellett volna segítkezniem. Én mindent megcsináltam, de senki sem vette észre. Később kijött mindenki. Én ott csendben ültem, elszórakoztam magamban, és hallottam, mit beszélnek. Rólam beszéltek. Először csak a fiúk, aztán már a lányok is. Majd a legjobb barátnőm, meg a testvérem is. A szívem majdnem megszakadt, amikor hallottam, miket mondanak rólam, és akkor láttam mindenki szemében az irántam való utálatot. Megértettem, mit akarnak mondani. Azt mondták, hogy nem vagyok közülük való.

Csak néztem szomorúan, hogy árulnak el. „Hogy tud egy lélekben ennyi fájdalom megférni, mint az enyémben?” – gondoltam. Hiszen eddig viharban vagy napsütésben mindig együtt voltunk. Csak magamban gondolom, igaz-e ez? A fejemben minden emlék gyorsan lepergett. Ami szép és jó volt, most eltűnik. Megértettek-e, vajon felfogjátok, hogy ez fáj nekem, és megöl engem? A barátságunk egy nagy hazugság volt, amit előttem titkoltak? Mindenki tudta ezt, csak én nem? Minden csak hazugság volt? Az arcokról eltűnt a mosoly. A szívekben, lelkekben csata dúlt. A boldogság, a szomorúság, a remény és a félelem csatázott. Ne legyen több csata, én nem akarom! Az én szívem mindig értetek fog dobogni. Akkor is, ha megsértettetek. Fájni fog sokáig, de most már mindegy.

Egy idő múlva már látható voltam. Kimentem újból a barátokhoz. Mindenki kérdezte, hogy hol voltam eddig. Tehát az arcomba hazudtak, de én tudtam az igazságot. Nem is az a legrosszabb, hogy elveszítettem a barátimat, hanem az, hogy a testvérem is tudott mindenről. Ilyen „barátokat” találni fogok mindenhol, de testvért, azt nem. A testvéremre nem is haragudtam, mert nagyon szeretem őt. De a barátnőt, akiről azt hittem, hogy szeret, otthagytam abban a bandában. A gyermekkori barátságot egy másodperc is elronthatja, de visszacsinálni egy élet is kevés.

Néha az embernek elég egy nap is, hogy láthatatlan legyen, vagy elbújjon valahová, hogy megtudja az igazságot. Ahogyan én csináltam. Míg ezt a fogalmazást írtam, azon gondolkodtam, hogy hol találhatok igaz barátokat. Rájöttem valamire. Az igazi barátok maguktól jönnek, nem kell őket hívni, csak várni kell, és ők majd jönnek. Vagy nem?

Barna Klaudia, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Tündérorszámban jártam

Egyszer, amikor az erdőben sétáltam, egy nagy fényt vettem észre.

Elindultam felé, és egy óriási kapu állt előttem. Annak a teteje gyémánttal volt berakva, az alján meg színarany csillogott. Amikor kinyílt, egy hihetetlen szép város társult a szemem elé, melynek egy nagy palota állt a közepén. A házak ezüsből, aranyból, gyémántból és smaragdból épültek. Az égen óriási szivárvány húzódott végig, mely százfajta színben pompázott. A tündérek nem ettek, nem ittak, hanem a szerelemből éltek. Amilyen színű volt a tündérek haja, olyan színű volt a ruhájuk is. A palota felé a Vanília folyó folyt, melyben csokidarabok úszkáltak. A kastély két oldalán gyönyörű gyémánttal kirakott torony ékeskedett. Maga a kastély aranyból készült, a teteje smaragdból. Bent a palotában egy hosszú, piros szőnyeg volt leterítve elém. Amikor elkezdtem menni a trón felé, egyszer csak az ágyamban találtam magam.

Mások szerint álmodtam, de én tudom, hogy tényleg Tündérorszámban jártam.

Török Ádám, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Varázsszemüveg

Hazafelé menet a szomszéd kutyája mellett elsétálva a távolban egy rozsdás kis tárgyra lettem figyelmes.

Ez a tárgy egy piszkos, poros szemüveg volt. Jobban megvizsgálva láttam rajta egy karcot: 1848, Vicces János. Nem tudtam, hogy ez mit jelenthetett, de annyira magával ragadott, hogy kénytelen voltam hazahozni. A kerete vékony és régimódi, a lencséje pedig vastag. A tárgy szemügre vétele után megállapítottam, hogy dacára a sok évnak, a szemüveg hibátlan állapotban volt. Így hát mi mást tehettem volna, mint hogy felpróbáltam. A lélegzetem majdnem elállt, de a székkel együtt a hátraborulást nem úsztam meg. A látvány: egy világ, amelyben minden fa rügyező, a termés bőséges, a virágok sosem hervadnak el, a fű örökké zöld, és a Napot sosem váltja fel a Hold. Az álmvilágot sajnos nem sokáig élvezhettem, hiszen valamikor a fáradtságos és unalmas tanulásnak is meg kellett valósulnia. Ezt egy érdekes edzés és egy izgalmas sorozat megnézése követte. Letusoltam, fogat mostam, és a terveim szerint egy jót aludtam volna, de a tudat, hogy elképzelhető egy műkinck van az ablakomban, nem hagyott nyugodni. Ezért meg is tekintettem még egyszer a szemüveget, de csak egy fénylő papírdarabot találtam a helyén. Szomorúan olvastam: „Az élet szép, és nem kell szemüveg, hogy olyanok lásd, amilyenek szeretnéd.” Kicsit bánkódva, de gyorsan elaludtam, és amikor felébredtem, rájöttem, hogy az élet szép, csak vidámnak kell lenni, és reménykedni.

Ez a szemüveg volt az, ami jó útra térített, és rámutatott arra, hogy a másnak kell élni, és remélni a szép holnapot.

Fenyvesi Flórián, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Színes vers

*Zöld a mező, zöld a táj,
mint a frissen nőtt fűszál.
Szépen zöldül a fák lombja,
mert a tavasz újjávarázsolta.*

*Tele van a világ késsel,
sok-sok szép vízcseppel.
Néha kicsordul a tenger hulláma,
mint a harag mérges árja.*

*Sárgállik a napsugár,
egyre-egyre fényesebb.
Sok ember kiabál:
„A nap mindennél ékeesebb!”*

*A fekete sötét szín,
mégis sokan szeretik.
A világ estéknél
a sötétet keresi.*

*Milyen színe van a szívnek?
Hát persze hogy piros.
A szerelem lakhelye
mindig barátságos.*

*Van ám még szín!
Sorolhatnék párat,
de én ezt nem teszem,
mert a szemem rettentően fáradt!*

Pámer Bence, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Ha az olvasmányok (Tuskevár, Robin Hood, A kis herceg...) meglendítik a képzeletet, az azután szabadon szárnyal. Így születnek olyan írások, amilyeneket a mai Rügyfakadásban olvashattok. Ezekben varázsszemüvegen keresztül néztek szét a világban; átrendezitek Tündérországot; bolygótulajdonosok lehettek. Láthatatlanná válva leleplezhetitek barátaitok igazi énjét, fölfedezitek a színek szépségét. Megelevenedve a park lakói, hogy az embereket becsalogassák a virágok, fák, madarak közé.

A régi vár titokzatossága, és szájhagyomány nyomán a csantavéri alagút is mesét sugall. Egy-egy fogalom a költészet hangulati és képi elemeibe öltözve, rím és ritmus szárnyain repül a pillanatképekbe.

Kívánom, hogy az elkövetkező szürke hétköznapjaitokat a képzeletbeli kalandozások tegyék színesebbé. És remélem, hogy ha ez az írásaitokban megjelenik, a Rügyfakadás olvasóit is jókedvre fogja deríteni.

Tomán Mária

Csoda a parkban

Egyszer Karcú Nelli, a jegénye odaszólt a liliumhoz:

– Lilium, te nem gondoltál arra, hogy jó lenne elmenni a parkból?
– Nem. Miért? Te el szeretnél menni? – kérdezte a lilium.
– Én ugyan nem. Szeretek itt lenni, csak tudod, mostanában kevesen sétálnak a parkban.

– Hogy érted? – kérdezte ismét a lilium.
– Nézd, ott ül egy néni a padon. Csak egyetlen anyóka. Senki egyéb. A madárházban pedig egy madár sincs.

Elszomorodott Neli is meg a lilium is. Gondolkodtak, mitévők legyenek. Vannak még növénybarátaik, akik szintén szeretnék, hogy sok ember járjon a parkba.

– Figyeljetek! – kiáltotta el magát Nelli.
– Fogjunk össze, hívjuk be az embereket a parkba!
– Jó! Rendben! – kiabáltak a növények, mert mindenkinek tetszett az ötlet.

Minden növény felöltötte legszebb ruháját, illátát. Szinte ragyogott a park. Erre a ragyogásra, s főként az illatra megérkeztek a lepkék, madarak. Énekelni kezdtek. Az ének pedig becsalta a zárt szívű embereket a parkba.

Pár óra múlva megtelt a park. Karcú Nelli, a jegénye népszerű lett. Mindenki őt akarta fényképezni.

Azóta minden rendben van. A növények örülnek, hogy visszatértek az emberek, Karcú Nelli is örül, újra csiripelnek a madarak, megint olyan, mint régen. Boldogok az emberek.

**Körmödi Valentina, 5. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Channing Tatum

Egy név, amelyre képtelenség nem figyelni, ráadásul nem is művésznév-ről van szó, a színész ugyanis valóban ezen a néven, pontosabban Channing Matthew Tatumként született. Channing viszont nemcsak egy hangzatos név. Táncként és modellként kezdte karrierjét, azóta pedig számos sikerfilmben láthattuk, például a Micsoda srác ez a lány, a G. I. Joe – A kobra árnyéka, a Közellenségek című produkciókban, valamint a 21 Jump Street újratelmezésében. Képzelt interjúnk Channing Tattummal készült, akinek ír, francia, német és indián ősei is vannak.

– Amikor még fogalmad sem volt róla, hogy színész leszel, mi érdekelt legjobban?

– Nagyon mozgékony srác voltam, és rengeteget sportoltam. Érdekelt mindenféle futball, a baseball és a küzdősportok. Ha viszont nagyon őszinte akarok lenni, akkor legjobban a lányok érdekeltek, és a sportteljesítméssel igyekeztem elbűvölni őket.

– Mégsem lett belőled sportoló?

– Nem, habár a katolikus középiskola után futball szakos főiskolára mentem, de nem ment annyira jól, mint ahogyan terveztem.

– Mit kezdted magaddal?

– Kezdetben mindenféle munkát elvállaltam, többek között éjjeli klubban dolgoztam, modellkedtem és táncoltam. A szüleim persze aggódtak értem, az egészből ők csak azt látták, hogy céltalanul sodródok az életben.

– Mi hozott számodra változást?

– A kétezres évek. Jelentkeztem egy válogatásra, és jól sült el a dolog. Tánccosnak választottak be Ricky Martin She Bangs videójába. Egészen jó gázsit kaptam, hamarosan pedig a reklámvilág ajtaja is kinyílt számomra. Utána pedig elkezdtem modellkedni, és úgy tűnt, kiegyensúlyozottabbá válik az életem.

– A szüleid örültek ennek?

– Örültek, mert korábban nem tudtam, mit akarok, sokat kísérleteztem, ide-oda csapongtam. Ezek után már némileg biztonságban érezhettem magamat, és hódol-

hattam olyan dolgoknak is, amik valóban érdekelnek.

– Melyek ezek a dolgok?

– Sok minden: a művészetek, az írás, a színészet. Minden, ami felcsigáz. A modellkedésből kifolyólag sokat utazhattam, és sok mindent láthattam kerek nagy világból. Nem mindenkinek adatik meg ez a lehetőség.

– Hogyan indult a filmes karriered?

– Epizódszerepet vállaltam a CSI: Miami című sorozatban. Rá egy évre pedig, 2005-ben Samuel L. Jacksonnal játszhattam együtt a Carter edző című filmdrámában. Innentől nem volt megállás, de az első filmjeimben főleg tánccosokat formáztam meg. A 2006-os Step up-ban egy lázadó hiphoptánccost játszok, két év múlva pedig a második részében is megjelentem. Később változott a helyzet. 2009. nagyon mozgalmas évem volt, ekkor játszottam a Közellenségekben, a Bunyóban és a G. I.

Joe-ba, Dwayne Johnsonnal és Bruce Williszel. A múlt évem is jól sikerült, a Magic Mike című film erejéig visszatértem a táncoláshoz, majd pedig jött a 21 Jump Street, amely a nyolcvanas évek ismert sorozatának a remake-je. Ez a sorozat tette híressé Johnny Deppet.

– Jelenleg mivel foglalkozol?

– Teljes gőzzel népszerűsítjük Az elnök végveszélyben című filmet, de ezt az évet számomra a G. I. Joe második része is megpecsételi.

– Mit tartogatsz a jövő évre?

– A 21 Jump Street második részét, amely teljesen logikusan a 22 Jump Street címet kapja. Ezek a filmek már nem pont olyanok, mint a sorozat, hangsúlyosabb szerepet kap a komédia, épp emiatt örülök annak, hogy az új generációk jól fogadták. Ami jó, azt nem is kell nagyon megbolygatni, de megéri egy kicsit változtatni rajta.

L. M.

Kosztolányi Dezső

Aranysárkány

(Részlet)

Vili végre fölállt, nem serényen, csak megadással. Nem lehetett tovább elodáznia.
– Van kedve felelni, fiam? – kérdezte Novák szelíden, megvakarintva fejét csontvégű irónjával.

Mit mondjon erre? Azt nem mondhatja, hogy egyáltalán nincsen semmi kedve felelni. Úgyis felelnie kell. Lefelé tekintett hát a padon heverő könyveire, a számtanra meg a fizikára, melyek lapjait babrálgatta, hogy utoljára még erőt kapjon tőlük, mint Anteus a földtől. Fejét kissé oldalt hajtotta. Alig láthatóan vállat vont. Majd így szól:

– Van.

A tanár örült ennek. Felelni végre kitüntetés. De megkérte őt, hogy érthetően jelentse ki ebbeli készségét:

– Kissé hangosabban.

Vili ismételte:

– Van.

Már készülődött is kifelé, a táblához. Novák azonban leintette:

– Csak maradjon a helyén. Mi így is elbeszélgethetünk.

Ez lehangolta Vilii. Ő szeretett legalább kimeni, kezébe venni a krétát, magasra ugrálva, fölkapaszkodva gyorsan törölni a táblát, kisubikolva legutolsó szárász foltocskáját is, érezni, hogy ott legalább hasznos izommunkát végez, aminek van némi látszatja. Ettől, sajnos, elesett.

– Most ez kibabrálsz velem – suttogta Vili a foga között, de ezt nem egészen így mondta.

Novák becsukta könyvecskéjét. Rátekintett.

– Micsoda? – kérdezte szórakozottan. – Önnek bizony javítania kell. Egész évben nem nagyon iparkodott. Most majd jóváteszünk mindent. Ugye, Liszner?

Vili többnyire „kegyelem-elégségessel” csúszott át osztályról osztályra Biró Gyurka jóvoltából, ki az osztályozó konferenciákon kardoskodott mellette. Novák is átengedte mindig, egy megvető kézlegyintéssel.

(...)

Novák bátorította:

– Kedves fiam, csöppet se féljen. Nem haragpom le az orrát. Én még egyetlen diákomat sem ettem meg elevenen. Nem tudhatunk mindent. Tudásunk véges. Én se tudok mindent. Hát jó. Beszéljen arról, amiről akar. Akármiről.

Vili komoran állt.

Novák kifelé bámult a viharos délutánra.

– Nincs itt kissé sötét? – szólta. – Jó volna talán meggyújtani a lámpát.

Tizen is kiugrottak a padból, hogy a szolgálat-készség örvén minél nagyobb rendetlenséget okozzanak. A tanár mást gondolt. Leintette őket. Hiszen ma úgyse rajzolnak. Csak kicsit eldiskurálnak.

Minthogy Vili a „gazdagság zavarában” semmit se tudott választani a dús tananyagból, Novák a variációról, permutációról, combinatoriáról, erről a bájos elmejátekéről csevegett. Vili nem zavarta őt. Végül Novák átadta neki a szót, hogy folytassa.

Vili kis tétozás után ezt mondta:

– Húzzunk egy egyenest – bizonyára a táblára célözva, az egészséges mozgásra, a kis, üdítő sétára a katedráig.

– Nem bánom – szólta Novák csodálkozva.

– Húzza meg azt az egyenest. De ne itt. Csak ott. Gondolatban.

– Legyen az AB.

– Vagy CD – tódította bosszúsán Novák, ki nem szerette a szájköszét.

Vilivel lehetett alkudni: elkapta a szót, mint megváltó ötletet.

– Legyen az CD – ismételte.

– Vagy XY – okvetetlenkedett Novák.

Vili megint engedett.

– Vagy XY.

– Mit akar, kérem, most azzal az egyenessel?

– tört ki Novák. – Minek kell önnek az az egyenes a variaciónál? Nem értem önt, nem értem.

Novák nem értette Vilii. Vili sem értette Novákot.

Érdekes találkozás.

Zöldy, a csillagász, röhögött.

Vili ezt hebegte:

– Belezavarodtam.

– Mibe zavarodott bele, fiam? Hisz eddig még ki se nyitotta a száját.

A tanár másik kérdést ráncigált elő: egy ferde síkről szólok meg egy reá húzandó merőleges egyenesről. Vili az utolsó szavait buzgón visszahangozta, de mikor szabadjára engedte, elnémult, tanácstalanul.

Novák, kétségbeesve ennyi értetlenségen, föltette magában, hogy mégiscsak megérteti vele:

– Nézze, fiam – mondta –, de most jól idefigyeljen, itt van egy ferde sík, idenezzzen, ez az a ferde sík – és fehér kezével végigszántotta a levegőt, aztán fölfelé mutatott –, erre ön innen, felülről egy merőleget húz.

Vili nézte őt s azt gondolta: könnyű neki.

De agyában nem a ferde sík és merőleges képe jelent meg, melytől egész lényében idegenkedett, csak a hadonászó tanárt látta, mint paprikajancsit, az ujjait, arany jegygyűrűjét, meg a másikat, melyben karneolokó piroslott. Kevés érzéke volt az elvonságok iránt. Mindig csak a valóságot fogta föl, mely közvetlenül szeme előtt mozgott.

Őszintén szólva nem szerette az öregét. Főképp akkor nem, mikor ily közvetlen volt, s meg akarta világítani azt, amit úgyse lehet megvilágítani. Például a labdát emlegette, a diákok eme kedvenc játékszerét, a hajtás törvényeinek

szemléltetésére, vagy a mosolygó, piros almát idézte lelki szemei elé, a szabadesés tárgyalásánál. Ezzel az ellenkezőt érte el. Vili nem a parabolát kedvelte meg, hanem megutálta a labdát is, s nem tanulta meg a szabadesést, inkább lemondott teljes életére az alma élvezéséről. Most is az motoszkált fejében, mennyivel jobb volna gyűrűhintán bukfcenct vetni, nyújtón, lengőgerendán lógni, bordásfalon fészket csinálni, tizenkét saslegést kívágni.

– Szóval érti? – vallatta Novák, ki közben megörnyedt, főlegyenesezett, többször mutatva a ferdésíkot, a merőleget, s hogy ne legyen oly egyedül, kereste azokat a szemeket, amelyekben, akár az övében, az értelem és megismerés villan föl, ennek az isteni tudománynak a lángja.

Azok pár szóval megfelelték. Novák így szóló Viliihez:

– Az egész olyan egyszerű.

Vili mérgesen dünyögte, félhangosan:

– Neked minden olyan egyszerű.

Novák buzdította, hogy kedvet támasszon benne:

– És nemcsak egyszerű. Érdekes is.

Vili dörmögött:

– Neked minden érdekes.

Novák tovább próbálta kalauzolni a tudomány ösvényein:

– Hát hagyjuk ezt. Vegyünk egy másik, szintén érdekes esetet. A derékszögű paralelepipedont. Remélem tudja, hogy mi az. Hogyne tudná – szólta, önmagát biztatva, mert nem merte föltételezni, hogy akadjon oly elvetemült ember, ki ezt se tudja. – Tehát a derékszögű paralelepipedon éleli úgy aránylanak, mint egy aránylik a kettőhöz, a háromhoz. Most már az a kérdés, hogy aránylanak a köréje írható egyenes henger palástfelületei? Csak úgy nagyjában mondja el, hogy oldáná meg a föladatot. Pár szóval.

Vili erre dühbe jött. Töle ugyan beszélhettek. Fejét széles mellére sunyta, mint akit mélységesen megsértettek, s bárhogy faggatták, nem szólt.

Novák lejött a dobogóról, a hetedik pad mellé állt, Liszner Vili mellé, hogy baráti jelenlétével erősítse. Néhányszor makogott is valamit Vilii, de jobb lett volna, ha hallgat, mert minden alkalommal újabb titkok kerültek napfényre: kiderült többek közt, hogy logaritmust se tudott keresni, hallatlan, logaritmust sem, és azt se tudta, hogy mi fán terem a köbgyök. Még a régi tananyagot is elfelejtette.

A számtan és fizika tanárja ide-oda sétált, kényelmesen, mint akinek nem sietős a dolga. Vastag cipőtálcza csikorgott a padló gyalulatlan lécein.

Szemügyre vette ezt a fiút. Kurta kabátságából kibútykósódott a csuklója. Szögletes volt,

A triókat szerettük

Ez a nyár kétségkívül a trióké volt, ami azért lássuk be, eléggé rendhagyó. Visszatekintőnkben megnézzük, mit hallgattunk a nyáron, mely számok és előadók uralták a listákat, amikor épp tetőzött a kánikula.

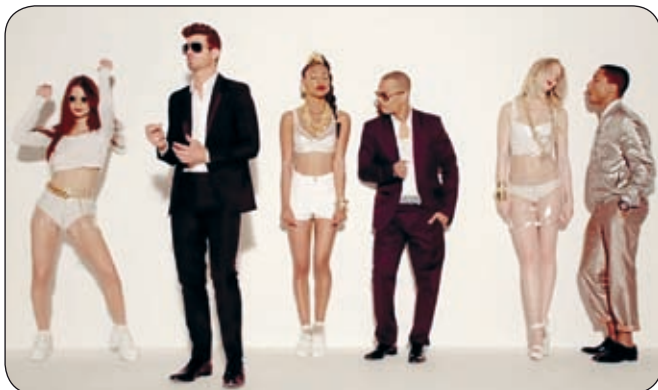
A szakemberek szerint a zeneszámok fontos szerepet játszhatnak az életünkben. Különösen igaz ez a nyári slágerekre, amelyek szinte megpecsételik a nyarunkat, azok után pedig bármikor meghalljuk ezeket a dalokat, a nyár jut eszünkbe. Most megnézzük tehát, mely zeneszámok juttatják eszünkbe – akár sok-sok év múlva is – 2013 legmelegebb napjait. Érdekes módon, a nyár három nagy világlágerét három alkalmi trió jegyzi.

Get Lucky

A francia zenetörténet elmúlt tizenöt évének legsikeresebb zenei exportcikke, a Daft Punk májusban jelentette meg negyedik, Random Access Memories című stúdióalbumát, több mint nyolc évvel a legutóbbi, a Human After All után. A duó az albumot beharangozó Get Lucky című dallal eddigi pályafutása legnagyobb sikerét érte el. A szerzemény Pharrell Williams Virginia Beach-i énekessel és Nile Rodgers New York-i gitárossal készült, akik nemcsak közreműködnek benne, hanem a komponálásból is kivették a részüket. A leginkább tavasszal és kora nyáron hódító Get Lucky akkora sikert ért el, hogy úgy tűnt, a nyár legnagyobb, túlszárnyalhatatlan slágerre lesz. Azután viszont még egy szám a fülünkbe mászott, és onnan aztán nem lehetett kiúzni.

Blurred Lines

A Get Lucky-t végül is Robin Thicke-nek sikerült túlszárnyalnia. Ez azért is meglepő, mivel a Los Angeles-i énekes korábban az amerikai és a brit dallistán sem szerepelt a tízes mezőnyben, kivéve

debütáló dalával, a 2002-es When I Get You Alone-val, amely valójában Beethoven egyik szerzeményének újraértelmezése. A kezdeti siker után viszont Robin csak diszkrétem tündökölt, a nagy áttörés pedig az idén nyáron jött össze. Robin július végén – a címadó felvétel sikere révén az eredeti tervekkel ellentétben korábban – kiadott Blurred Lines című stúdiólemeze már a hatodik a sorban. A címadó szerzemény a Get Luckyhoz hasonlóan két társszerzővel és közreműködővel készült: ismételtén Pharrell Williamsszel és T. I. atlantai rapperrel. A Blurred Lines a nyár legmeghatározóbb slágerre lett, és szinte biztosra vehető, hogy 2013 legsikeresebb dalaként vonul be a zenetörténetbe. Ami még nagyon érdekes, hogy ezzel Pharrell Williams lett a nyár legmeghatározóbb előadója, hiszen mindkét zeneszámot jegyzi.

Wake Me Up!

Az idei nyár még egy fülbemászó, toplistákat ostromló zeneszámot adott, szintén egy triótól. Avicii svéd lemezlovas-producer – akárcsak a Daft Punk – egy énekessel és egy gitárossal: a kaliforniai Aloe Blacc-vel és Mike Einzigerrel, az Incubus rockzenekar tagjával komponálta és rögzítette a Wake Me Up! című szerzeményét. Ez lett a nagy nyár végi sláger, hiszen Avicii ezzel harangozta be a napokban megjelenő True című első stúdióalbumát.

Avicii tehát újdonságnak számít a zenevilágban. Mindössze hat éve zenél, de máris a világ legjobb lemezlovasai között tartják számon. A svéd srác huszonhárom évesen ért a csúcra, de útja korántsem volt zökkenőmentes. Tizenhét éves korában még úgymond szórakozásból pakolgatta egymásra a dalokat, a saját kizsákbójában alakította ki a stúdióját. Avicii saját példájából kiindulva gyakran hangoztatja, hogy nem kell milliókat befektetni ahhoz, hogy valaki elkezdjen zenével foglalkozni. Neki elég volt néhány szoftver, a többi a kitartáson múlt, hogy megtanulja kezelni a rendszert, valamint a kreativitáson. Hozzáteszi viszont, hogy azért nem ártanak a jó barátok sem, ő is a haverjainak mutogatta először a mixeit, ők pedig egyre intenzívebben biztatták, hogy töltsen fel a zenéket a netre. A többi szinte zenetörténelem, Tiësto felfigyelt Aviciire, és rögtön meghívta, hogy legyen az egyik legmenőbb ibizai partihely rezidense. Avicii élt a lehetőséggel, és a siker sem maradt el. Wake Me Up című zeneszáma, valójában a gyökerekhez való visszatérés, legalábbis a lemezlovas szerint. A szám kapcsán azt osztotta meg rajongóival, hogy ahhoz a hangzásvilághoz tért vissza, amit régebben hallgatott, mert igazán újat csak a régivel együtt érdemes alkotni.

Összeállította: L. M.

Saját magát is legyőzte

Calvin Harris még áprilisban állított fel rekordot a brit listán, majd rekordját saját maga döntötte meg. Korábban hét felvétellel Michael Jackson járt az élen. A skót dalszerző-producer lett ezek után az első, aki egy nagylemezről nyolc zeneszámmal szerepelt a brit rangsor tízes mezőnyében. Calvin Harris viszont a kilencedikkel is bejutott, az Ayah Marar jordán énekesnővel készült Thinking About You szerzeményével. A zenész tavaly ősszel forgalomba került 18 Months című harmadik stúdióalbumáról az Egyesült Királyságban a Rihannával készült We Found Love, a Florence Welchsel létrehozott Sweet Nothing volt listavezető. Négy szerzeménye került második helyre, a Kelisszel előadott Bounce, a Feel So Close, a Ne-Yóval készült Let's Go és az Example-vel megálmodott We'll Be Coming Back. A késői albumkiadás jócskán hozzájárult a rekordhoz, a korong tulajdonképpen most sem számít öregnek, és elképzelhető, hogy még egy dalt lemásolnak róla. A megjelenés óta a Tinie Tempah-val készült Drinking from the Bottle, és az Ellie Gouldinggal készült I Need Your Love is felkerült a listára.

Újabb csillag a sétányon

Vin Diesel amerikai színész csillagának is szorítottak helyet Hollywoodban. A színész valóban rengeteg széles körben ismert filmben villogtatta meg tehetségét. Ezek például a Ryan közlegény megmentése, a Halálos iramban, az xXx, a Pitch Black stb. A színész általában igazi keményfiúkat alakít, de azért a drámai szerepek sem állnak tőle távol. Több mint húsz éve egyengeti karrierjét, és ennek tiszteletére kapta meg a 2504. csillagot a Hírességek sétányán. Az átadón a színész elmesélte az egybegyűlteknél, hogy miután tizenhét évesen még New York menőbb helyein volt kidobóember, megtiszteltetésnek veszi, hogy harminc évvel később csillagot kap. Vin Diesel következő filmje, a Riddick mostanában került a mozikba, de a Halálos iramban 7. részén is dolgozik már, amit várhatóan a jövő év júliusában láthatnak a rajongói.

Valóságshow-ból filmbe

A Transformers 4, illetve a sorozat újabb epizódjához egészen érdekes módon zajlott a casting. Eddig is köztudott volt, hogy a Transformers negyedik része kötődik majd Kínához, hiszen két ottani nagy sztár is leszerződött a filmre, de ráadásként újabb négy szereplő csatlakozott a stábhhoz. Ennek érdekessége viszont, hogy szerepüket egy másik műsornak köszönhetik. Ők nyerték meg azt a bizonyos valóságshow-t, amely győztesének egyik nyeresége volt, hogy bekerülhettek a filmbe. Az érdeklődés egyébként hatalmas volt: hetvenezren jelentkeztek az áprilisan indult műsorba.

Snoop, az oroszlán

Cordozar Calvin Broadus Jr., a gaz Snoop Dogg hivatalos sajtóközleményben közölte a nagyvilággal, hogy legutóbbi jamaicai utazásán, Bob Marley tiszteletére átkeresztelkedett Snoop Lionra, helyi rasztafári szertartás keretében. Innentől kezdve tehát hivatalosan is ez a neve. A rapper azt is megerősítette, hogy ez nemcsak egyszeri hóbort nála, innentől kezdve valóban Snoop Lion néven működik, és a reggae-zenének adja át magát. Állítólag azért szánta rá magát erre a lépésre, mert megcsömörlött a raptól, és már nem talált benne semmi izgalmas kihívást. Kijelentésének nyomatékot adott a tény is, hogy legújabb slágere, a La La La már egy igazi reggae-szám. Snoop *Reincarnated* (Reinkarnálódva) címmel dokumentumfilmet is forgatott a karib-tengeri szigetországban,

és azt is elárulta, hogy meggyőződése szerint ő az újjászületett Bob Marley, míg mások szerint teljesen elment az esze. Snoop korábban is hódolt a névváltoztatás hóbortjának. Karrierje elején, az 1990-es években Snoop Doggy Dogg-ként tűnt fel. A Doggy később eltűnt, viszont előszeretettel aggatott magára különféle beceneveket. Kedvence a Doggyfather volt.

Tíz alapvető biztonsági tipp Facebook felhasználók számára

Sokan nem is tudják, mennyi veszély leselkedik rájuk, miközben kedvenc közösségi oldalukat használják. Rengeteg mindent elárulnak magukról, nyíltá teszik fiókjukat, és ezáltal bűnözők támadásainak teszik ki magukat. De lehet az akár egy irigy barát, egy megsértődött egykori szerelem, vagy akár üzleti megfontolás is, amiért érdemes megszerezni Facebook fiókod jelszavát! Fontos, hogy tudd, mit tehetsz ez ellen és hogyan. Éppen ezért szedtük össze neked a legfontosabb beállításokat!

Facebook biztonsági tipp No 1.

Törekedj arra, hogy Profil képed mindig kiselbontású kép legyen. Így nem tudnak idegenek használható fotókat szerezni rólad.

Facebook biztonsági tipp No 2.

A Beállításokon belül az Adatvédelemlé és a posztolások alkalmával ellenőrizd, hogy kik láthatják az általad megosztott információkat és tartalmakat.

Facebook biztonsági tipp No 3.

Bármit is osztasz meg a Facebookon, mindig állítsd be, hogy csak az „Ismerősök”

láthassák azt, legyenek azok akár fényképek, közölt albumok, videók. Az elérhetőségeid (email cím, telefonszám) láthatóságát „Csak én” opcióra váltsd (ha megadod), soha ne tedd közzé az e-mail címed és telefonszámod a Facebookon.

Facebook biztonsági tipp No 4.

Beállítások ⇒ Adatvédelem ⇒ Ki található rám? ⇒ Keresők találati listájában megjelenjen a te idővonalad – ezt lehetőség szerint kapsold ki. Kivételt képezhet az a felhasználó, aki üzleti célokra, mint tanácsadó akarja használni Facebook oldalát. Ezeknek az embereknek is inkább a céges oldal létrehozását javasoljuk!

Facebook biztonsági tipp No 5.

Állítsd be a következőt: Beállítások ⇒ Biztonság ⇒ Biztonságos böngészés bekapcsolva, ahogy a Bejelentkezési értesítő is.

Facebook biztonsági tipp No 6.

Ne kattints gyanús kapcsolatokra, linke, idegen URL-re, mint például a <http://ow.in> és hasonló URL-ekre, mind csalást és kártevőeszeltyt rejtenek magukban!

Facebook biztonsági tipp No 7.

Ne kattints, olyan linke, mely hivatkozást kínál a Facebook bejelentkezési oldalra. Ezért mindig a <https://www.facebook.com> címről lépj be profilodhoz. Gyakori az olyan jelszólopás, melyben a felhasználót átírányítják egy oldalra, ahol minden leütést mentenek, így megszerzik a belépési e-mailhez tartozó jelszavadat is!

Facebook biztonsági tipp No 8.

Ne használj olyan alkalmazást és szoftvert, amely nem hivatalos Facebook alkalmazás, és mégis be tudsz jelentkezni róla a Facebook oldalra. Ezért a közösségi oldalra csak a Face-

book hivatalos alkalmazásairól lépj be. Nem kell azonban minden olyan alkalmazástól tartanod, amit egy cég vagy egy rajongói oldal indít, és bizonyos jogokat kér tőled, pl. a posztoláshoz. A közhiedelemmel ellentétben nem minden ilyen program adatahalász program, ha nem használod ezeket, sok jó játékménytől esel el!

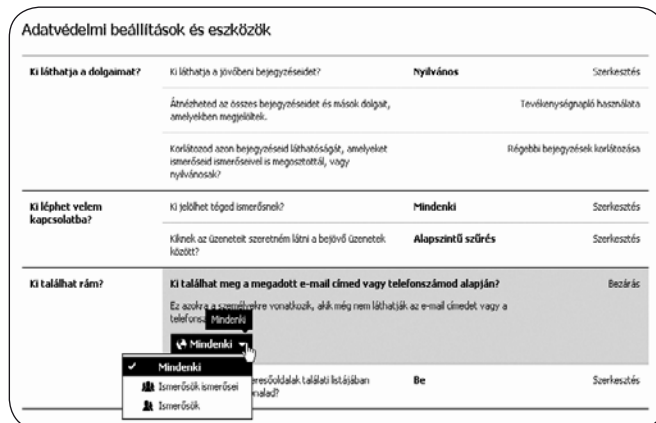
Facebook biztonsági tipp No 9.

Soha ne add ki senkinek a jelszavadat, és ne hagyj ott a géped úgy, hogy nem lépsz ki a Facebook oldalról! Bármilyen hihetetlen: erre sokan nem ügyelnek, de gondoljunk bele, ha valaki hozzáfér a fiókunkhoz, olyan, mintha a nevünkben beszélgethetne ismerőseinkkel...

Facebook biztonsági tipp No 10.

Ne használj könnyen kitalálható jelszavakat! A testvéred, szerelmed, kutyád, macskárd neve lesz az első, amit kipróbálnak azok, akik fel akarják törni a fiókot. Ezekenkívül is nyilván vannak olyan szavak, adatok, melyek jellemzőek rád. Ezeket ne használd! Biztos találsz olyan egyszerűen megjegyezhető szót, amit esetleg egy szintén megjegyezhető számmal kombinálsz, és máris sokkal nehezebben lesz kitalálható a jelszód!

(PCW)

Élt egyszer egy király és egy királyné. Hosszú éveken át vártak hiába egy gyermekre, míg végül a sors megajándékozta őket egy kislánnyal, akit Aimée-nek neveztek el.

A királyi pár boldogsága azonban nem tartott sokáig, mert egy nap a hajó, amin a kisbaba is utazott, kettétörtött egy viharban, és elsüllyedt. A csecsemőt megóvta az ég, és egy távoli parton kivetette magából a tenger. Egy ogre talált rá, aki éppen a feleségével sétált. S bár az ogrek általában megeszik a gyerekeket, a kislány láttán úgy döntöttek, hogy inkább maguk felnevelik, mert később jó feleség lehet az egyik fiuk számára. Aimée mellé egy erdei tündért fogadtak fel dadának.

Eközben a kislány szülei kétségbeesetten kutattak Aimée után. Teltek-múltak az évek, de sehol sem bukkantak a nyomára. Tizenöt év után már úgy érezték, nincs remény, és lemondtak arról, hogy gyermeküket valaha is megtalálják. A király ekkor üzent bátyjának, hogy küldje el hozzájuk a legderekabb fiát, mert belőle lesz a trónörökös. A király fivére pedig útnak is indította a középső fiát.

Aimée időközben szép lánnyá cseperedett. Az egyik ogre ifjú beleszeretett, de a lány nem tudta viszonzni a vonzalmát, mert már a gondolat is elrettentette, hogy egy ogre felesége legyen. Kedvenc időtöltése volt, hogy a tengerpartot járt a vihar után, és a vízből kisodort állatokat visszahajította a vízbe, hogy megvédje őket az ogrektől. Egy nap, mikor a parton sétált, egy ájult férfit bukkant. Megmentette az életét, miközben fogalma sem volt arról, hogy ez az ember valójában az unokafivére, s nem is tudtak egymással szót váltani, mert Aimée nem beszélte az emberek nyelvét. Azt viszont sikerült megértetnie az ifjúnak, hogy veszélyben van, és el kell bújni egy barlangban. A lány titokban mindennap ételt és italt vitt a fiúnak, és egy idő után nagyon megkedvelte. Hogy kimutassa barátságát, egy medált ajándékozott neki. A kis ékszerbe bele volt karcolva a neve, s a fiú rádöbbent, hogy ez a lány nem más, mint unokahúga, Aimée hercegnő.

Egy nap a fiatal ogre, aki nagyon szerette a lányt, úgy döntött, ideje összeházasodniuk. A lány halála rémülten rohant a herceghez, hogy nála vigasztalódjon. Mikor visszatért az ogrekhoz, útközben megsértette a lábát egy tüskével, és nem tudott lábra állni. A herceg nem értette, hogy a lány miért nem látogatja meg, ahogy korábban mindig tette, ezért felkerekedett, hogy megkeresse. De alig bűjt elő a barlangból, az ogrek észrevették, és elkapták. Aimée teljesen kétségbeesett, nem tudta, hogyan védhetné meg a herceget attól, hogy a szörnyek gyomrában végezze.

Aztán mégis kigondolt egy tervet. Az ogrek minden este, mielőtt nyugovóra tértek, aranykoronát tettek a fejükre. A hercegnő levette az egyik kis ogre fejéről a koronát, és a herceg fejére rakta. Mikor a nagy ogre felébredt, megragadta a kis ogret, s minthogy nem volt a fején a korona, azt hitte a herceg az, és megette. Aimée a következő éjjel ugyanígy mentette meg unokafivére életét, ezúttal az emberevő óriásnő ébredt fel, s a férfi helyett az egyik kis ogret falta fel.

A méhecske és a narancsfa

A hercegnőnek eszébe jutott, hogy az ogreknak van egy varázspálcája, amivel annak idején megidéztek az erdei tündért. A lány a pálcá segítségével elérte, hogy emberi nyelven tudjon megszólalni, és végre beszélhessen a herceggel. Az ifjú tüstént elmesélte neki, hogy ő az eltűnt Aimée hercegnő, s a lány abban a pillanatban elhatározta, hogy elszökik az ogrektől. Volt az ogreknak egy tevéjük, felültek a hátára, és útnak indultak. A lány tudta, hogy az ogrek észrevennék az eltűnésüket, ezért elvarázsolt egy babszemet, hogy az válaszoljon helyette, ha az ogrek kérdeznék tőle valamit.

Egy kis ideig sikerült megtéveszteni őket, de végül az óriásnő észrevette, hogy a lány és a herceg eltűntek. Felkapta hát az ura a hétmérföldes csizmáját, és azzal eredt a nyomukba. Mikor a hercegnő észrevette, hogy az óriás követi őket, a varázspálcával a herceget csónakká változtatta, a tevét tóvá, önmagát pedig révésszé. Az ogret sikerült becsapni, családódotan tért haza a feleségéhez. De az asszony alaposan leszidta, hogyan lehetett ilyen ostoba, hogy hagyta magát rászedni. Elmondta az urának, hogy a lány magához vette a varázspálcát, és bármilyen varázslatra képes, így az ogre megint elindult utánuk, hogy megtalálja őket.

De Aimée újra észrevette, s mielőtt odaért volna hozzájuk, a herceget festménnyé változtatta, a tevét egy oszloppá, önmagát meg egy törpévé. Az ogre nem ismerte fel őket, és nem is gyanakodott, ellenben sikerült alaposan összezavarni, és csüggedten haza is ment.

Az ogre felesége most már alaposan feldühödött, és úgy döntött, ő maga megy a szöke-

vények után. A hercegnő hamar átváltoztatta a herceget egy narancsfává, a tevét elrejtette egy kis dobozba, belőle meg egy kis méhecske lett. Mikor a dühös ogre asszony odaért, a hercegnő addig csipkedte, míg az meg nem futamodott. Így menekültek meg egy nagy veszedelemtől, de ismét bajba kerültek. Arra járt ugyanis néhány utazó, akik magukkal vitték a varázspálcát, s anélkül sem a hercegnő, sem a herceg nem tudott visszaváloztani.

Élt arra egy királylány, aki nagyon szeretett abban az erdőben barangolni, ahol történetesen a narancsfa is állt. A lányt elbűvölte a fa szépsége, és mindenáron szeretne volna kiásatni, hogy elültesse a saját kertjében. Aimée azonban szörnyen féltékeny volt a királylányra, ezért valahányszor a fa közelébe akart menni, folyton megcsípte. Ilyenkor a herceg és Aimée mindig összevesztek, de aztán hamar ki is békültek. A királylány hiába próbált a fa közelébe menni, a méhecske sosem hagyta. A lány ekkor, hogy megvédje magát a méhtől, letört egy ágat a narancsfáról, és meglepetten látta, hogy vér folyik belőle. A királylány nagyon megijedt, és mikor találkozott egy tündérral az erdőben, mesélt neki az elvarázsolt fáról. A tündér visszaváltoztatta a narancsfát herceggé, aki arra kérte a tündért, hogy a méhecskének is segítsen, hogy újra emberi alakot ölthessen. A tündér teljesítette a kívánságot.

Aimée és a herceg megköszönték a királylány és a tündér segítségét, majd együtt hazatarttak a hercegnő szüleihez, és hamarosan összeházasodtak.

Madame d'Aulnoy meséje

HOROSZKÓP

KOS

Úgy tűnik, sokkal nagyobb tehetőség van valamihez, mint ahogy eddig gondoltad. Dolgozz sokat ezen az elkövetkezendőkben, mert még sokra viheted. Telis-tele vagy energiával. Hasznosítsd! Igen jó hatással lehetsz azokra, akiknek nehezen megy a tanévkezdet.

BIKA

Igencsak kezdesz rákattanni egy bizonyos témára. Nincs ezen semmi szégyellnivaló, sőt, nyugodtan mutasd meg a világnak! Ki tudja, mi sült ki belőle... Minden gondolatod leköti valami, ami igazából csak terhet jelent a számodra. Töpreng rajta nyugodtan, de magad is rájössz majd, hogy jobban jársz, ha apránként elfelejted.

IKREK

Ideje nekilátnod valamihez, amit már régóta halogatsz. De ne ugorj egyből fejest a mély vízbe, inkább gondold jól végig a dolgot, nehogy előről kelljen kezdened! Szuper ötletekkel van tele a fejed, már csak a gyakorlatba kéne átültetned őket. Ha halogatod, akkor sosem lesz belőlük semmi, úgyhogy munkára fel!

RÁK

Ha határozott elképzelésed van valamivel kapcsolatban, ne engedj belőle egy centit sem. Tartsd magad az elveidhez, mert könnyen pórul járhat. Légy résen, mert valaki, aki közel áll hozzád, visszaélhet a bizalmaddal. Fontold meg jól, kivel mit osztasz meg, különben nagyot koppanhatsz a végén.

OROSZLÁN

Ne töprengj túl sokat azon, hogy mi vár rád. Végre megpihenhetsz egy kicsit, és élvezheted az életet. Jelenleg van mit élvezned. Előreléptél valamiben, viszont nem állhatsz le. Szusszanj egy kicsit, mielőtt továbblépsz, de ne sokáig tétlenkedj.

SZŰZ

Igencsak ki tudod akasztani a környezeted egy-két ötleteddel, néha még sportot is űzöl belőle... De most kivételesen jobb lenne, ha inkább az összhangon dolgoznál. Ne aggódj, ez múló állapot.

MÉRLEG

Ne pörögj túl sokat az apróságokon! Nyugodtan dőlj hátra, és ábrándozz az előtted álló egy évről. Rengeteget hozhatsz ki belőle, csupán kitartónak kell lenned. A legtöbbször csak vállat rándítanak, amíg te szinte teljesen padlót fogsz egy bizonyos dologtól. Ne fújd fel ennyire, hiszen pikk-pakk meg tudod oldani.

SKORPIÓ

Jobban jársz, ha kicsit meghúzod magad. A tanárok mindenáron rá akarnak szállni valakire, akivel példálózhatnak a héten. Jobb, ha nem te leszel az. Bármilyen csinálsz, azonnal neked ugrik valaki, úgyhogy jól teszed, ha kicsit kimaradsz a reflektorfényből, és visszahúzódsz egy időre.

NYILAS

Akár mennyire is nehezedre esik örülni az új tanévnek, erőltess meg magad és mosolyogj! Meg fogsz lepődni mennyi jó dolog történik veled, ha jó a hozzáállásod. Most kipróbálhatod, mennyit lendíthet a napodon a pozitív hozzáállás. Ezt a hetet máshogy úgysem tudod átvészelni, ezért mosolyogj, és hódítsd meg a világot!

BAK

Ne vedd félvállról a dolgokat! Végezd el a teendőidet az elvárásoknak megfelelően, különben csak nehezíted a dolgod. Fogakat összeszorítani, és hajrá! Nem várt kihívásokkal kell szembenézned, de semmi olyannal nem lesz dolgod, amit nem tudnál megoldani. Ne ijedj meg, higgy magadban, és minden rendben lesz!

VÍZÖNTŐ

Úgy tűnik, divatot teremtessz – már megint! Azonban számolj vele, hogy időbe fog telni, amíg a környezeted is megérti, mi a jó abban, amit csinálsz. Totalisan lenyűgöz valami, olyan nyira, hogy szinte teljesen megfelekedzel a valóságról. Azért legalább fél lábbal próbálj a földön maradni, nehogy orra ess!

HALAK

Tanév elején nemcsak a diákok, a tanárok is nehézkesen lendülnek bele a munkába. Tegyétek meg minden tőled telhető, hogy ne hergeld fel őket, úgyis te húzod a rövidebbet... Bármilyen erős ellenféllel is kerülj szembe, fontos, hogy bármi áron is kiállj magadért. Védj meg az igazad, ha elismerést szeretnél kivívni magadnak.

Komáromban jártunk

Június 15-én, szombaton Komáromban megtartották a VI. Kaszás Attila Versmondó Fesztivált. A csantavéri Hunyadi János Általános Iskolát Horvát Réka, Kecsenovics Kitti és jómagam, Capár Ákos képviseltük.

Pénteken délelőtt indultunk a hosszú útra. Már az utazás is jó volt, hiszen megálltunk fagyizni Magyarország leghíresebb cukrászdájában. Hatórás utazás után érkeztünk Komáromba. A szállásunk egy középiskolai kollégiumban volt. Vacsorázni pedig egy közeli étterembe mentünk. A verseny szombaton reggel Kaszás Attila szobrának megkoszorúzásával kezdődött. Minden versenyző két verssel érkezett a versenyre. Nagyon izgultunk, mielőtt elszavaltuk a verseinket, de ennek ellenére sikerült a legjobb tudásunk szerint elmondani. A legjobbak a délutáni döntőbe kerültek, ahol a szakmai zsűri újra meghallgatta őket, és odaítélte a fődíjat és a különdíjakat. A díjkiosztó ünnepség után vacsorázni mentünk, és fáradtan dőltünk az ágyba. Vasárnap reggeli után indultunk haza. Természetesen most is megálltunk fagyizni!

Délután értünk haza, és ezzel véget ért ez a csodálatos komáromi kirándulás.

Capár Ákos, 6. a osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

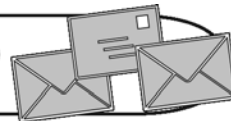

**Sípraga Lúna
4. osztály,
J. J. Zmaj iskola
Szabadka**

**Sztantity
Barbara
4. osztály
J. J. Zmaj iskola
Szabadka**

MIZUJS?

Visszapillantás a nyári szünidőre

A nyári szünetben sok izgalmas dolog történt velem. De a legizgalmasabb az volt, mikor elmentünk Görögországba, Polihronóra.

Legtöbb időt a strandon töltöttünk. Esténként fagyiztunk. Az egyik nap játékot is kaptam. Voltunk étteremben is. Én gíroszt ettem. A harmadik este az öcsémrel kacsatalpakat és bűvorszemüveget kaptunk, amivel bűvarkodni lehet. Másnap reggel azonnal kipróbáltuk. Az utolsó nap megjöttek a mamáék. A nagy hozott süteményt, ami nagyon jólesett.

Losonci Miklós, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Az idén a nyári szünet izgalmasan kezdődött. Júniusban Zentára mentünk, a Mosolytenger fesztiválra. Amíg anyu fonalból polipokat készített a gyerekeknek, addig én a tesóimmal garasokat gyűjtöttem. A garasokat célbadobálásokkal lehetett összegyűjteni, és aztán elkölteni trambulinozásra vagy fagyira. Nagyon szép és érdekes volt a napunk. Késő este hullafáradtan érkeztünk haza.

Ezek után hol az egyik, hol a másik nagyimnál vendégeskedtem.

Júliusban nagyon meleg volt, amit otthon, a medencében fürödve élveztem.

Augusztusban keresztelőre és lakodalomba mentünk. A szünet utolsó hetében Kyránál aludtam, ami nagyon jó volt.

Jól éreztem magam.

Kovács Szuzana, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Velem sok minden történt a nyáron. Sokat voltam a nagyszüleimmel. A kelebiai mamáméknál született három nyuszi, nagyon aranyosak. A padéi mamámnál pedig két kiskutya. Az egyiket tanítgattam, és nyakörvet tettem a nyakára. Kis idő múlva már mellettem sétált az utcán.

Egy-két hétvégén fürdeni voltunk. Nagyon jól éreztem magam. Sokat ugráltunk és csúzdáztunk a barátommal.

Voltam két táborban. Nagyon jó volt mindkettő. Megünnepeltük a születésnapomat. Tízéves lettem. Néhányan felköszöntöttek. Anyukámtól és apukámtól ajándékot is kaptam.

A szünet végén elmentünk Magyarországra, Szegedre egy napra. Jól éreztük magunkat. Sokat sétáltunk és fagyiztunk.

Gyorsan elmúlt a nyár. Küszöbön az ősz, és vele az iskola is.

Miskolci Helga, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Beképzelt vagy?

Azt hiszed, mindenki hasra esik tőled? Vagy éppenséggel úgy érzed, fabatkát sem érsz? Mindjárt megtudod, hányadán állsz magaddal. Ragadj papírt, s írd fel a válaszaid betűjelét!

1. Kávézni mész a pároddal. Miközben felszolgálják az italt, nekiáll cseverézni a mobilján. Mit teszel?

- Nyugodtan üldögélsz tovább, várod, hogy végre befejezze a beszélgetést. (0 pont)
- Merőn nézed, amíg le nem teszi a telefont, majd szemrehányást teszel neki. (2 pont)
- Odainted a pincért, és rendelsz még egy italt. (1 pont)

2. Sosem indulsz el hazuról anélkül, hogy:

- Rendesen kisminkelnéd magad, belőnéd a frizud, és ellenőriznéd a körömlakkodat. (2 pont)
- Szájfényvel kikennéd magad, és napszemüveg mögé bújnál. (1 pont)
- Fogat mosnál. (0 pont)

3. Milyen gyakran fordul veled elő, hogy a vendéglőben visszaküldöd az ételt, vagy újracsináltatnád a frizurád?

- Igen gyakran, és olyankor jelenetet is rendezel. Miért is érnéd be silányabb minőséggel? (2 pont)
- Alig. Nem akarsz senkit sem megsérteni. (0 pont)
- Csak olyankor, ha teljesen mást kértél, mint amit kapsz. (1 pont)

4. Első alkalommal buliztok a kedvesed haverjaival (meg azok barátnőivel). Mit viselsz?

- Lezser nadrágot és garbót. (0 pont)
- A legszebb ruhakölteményedet. A srácok nyilván kifekszenek majd, a csajk meg hadd sápitózzanak. (2 pont)
- Valami szép, de nem túl feltűnő cuccot, például egy farmert csini trikóval. (1 pont)

5. A sulis előtt várod a párodat, amikor észreveszed, hogy épp egy bájos osztálytársával beszélget. Mit teszel?

- Kedvesen bemutatkozol a lánynak, azután tapintatosan jelzed, hogy akár mehetnétek is. (1 pont)
- Halkan odaköszönsz nekik, aztán türelmesen várakozol, míg el nem búcsúznak egymástól. (0 pont)
- Rá se hederítesz a csajra, a srácba pedig belekarolsz, mintha jeleznéd: „Kopás kisanyám!” (2 pont)

6. Hogyan vélekedsz Jennifer Lopez fenomenális bevásároló-körútjairól?

- Álmaid netovábbja az ilyesmi. Már csak ezért is szívesen lépnél Jen nyomdokaiba. (2 pont)
- Néha kicsit túlzásba viszi. (1 pont)
- Őrületség! (0 pont)

7. Rosszul sikerült egy fontos dolgozat. Hogyan közlöd a hírt a barátaiddal?

- Sorra felhívod őket, hogy elpanaszold, micsoda balszerencse ért. (0 pont)
- Bevallod, hogy le vagy sújtva, ugyanakkor bizonygatod, hogy sokkal jobb eredményre számítasz a közeljövőben. (1 pont)
- Úgy teszel, mintha meg lennél elégedve az osztályzattal. (2 pont)

8. A barátnőd izgatottan meséli, micsoda fantasztikus ruhát kapott. Hogyan reagálsz?

- Elkezdész érdeklődni a részletek iránt. (1 pont)
- Együtt örülsz vele, aztán fokozatosan a saját dolgaidra tereled a szót. (2 pont)
- Kissé elcsüggedsz, amiért neked nincs ilyen cuccod. (0 pont)

Értékelés

12–16 pont: Kevély primadonna

Szeszélyes hercegkisasszonyként viselkedsz a randikon, hogy lássák a srácok, milyen különleges személlyel van dolguk. Sírba viszed a pincéret, ha nem részesülsz ötcillagos kiszolgálásban. Persze klassz érzés lehet, ha valakit agyonszatórnak, te viszont kissé túlzásba viszed a dolgot. Aki úgy viselkedik, mintha körülötte forogna a világ, attól lassan elfordulnak az emberek, és képtelen lesz a normális kapcsolatteremtésre. Nem attól leszel figyelemreméltó, ha folyton azt hangoztatod, milyen nagyszerű vagy. Aki igazán magabiztos, másokat is hagy érvényesülni. Úgyhogy, amikor a barátnőd legközelebb a sikerein lelkesedik, próbáld megállni, hogy a saját dolgaidra tereld a szót. Tanács: ha megismerkedsz valakivel, tegyél fel neki három kérdést, hogy kiderüljön, mi a közös érdeklődési területetek.

6–11 pont: Beleváló csajszi

Magabiztos, varázslatosan izgalmas lány vagy, nem véletlen, hogy ezt nem igyekszel folyvást mások tudomására hozni. Persze kiteszel magadért a tanáraid előtt, és megpróbálsz levenni a lábáról a párod barátait, de sosem annyira, hogy mindenki mást a háttérbe szoríts. Mivel jól érzed magad a bőrödben, nem látod szükségét annak, hogy mindenki mást letarolj, ha be akarsz bizonyítani, mennyit érsz. Ha például a fodrászod kanarisárgára festi a hajad, feljogosítva érzed magad, hogy megkérd a hiba korrigálására, de azért nem förmedsz rá. Akkor sem tombolsz, ha a srácok nem fordítják rád száztíz százalékig a figyelmüket. Te aztán ismered a módját, hogyan nyugózd le a környezetet.

0–5 pont: Szánalmas szolgálélek

Azonnali önbizalom-serkentő vitaminkúrára van szükséged. Talán jobb volna, ha nem hagynád, hogy a kedvesed az orrod előtt flörtöljön a barátnőddel. Miért nem állsz a sarkadra? Úgy látszik, nem tudod feltárni a valódat, és képtelen vagy kinyilvánítani az elvárásaidat, mivel nincs meg hozzá a kellő önbizalmad. Szedd össze magad, s próbáld meg reklámozni a jó tulajdonságaidat. Képzeld magadról azt, hogy valami márkás termék vagy: tedd látványossá az előnyeidet, és ismerd fel, milyen igényeknek felelnek meg. Lehet, hogy hihetetlenül okos tanácsokat tudsz osztogatni a barátaidnak, kiváló sportoló vagy, esetleg ahhoz értesz, hogyan kell fergeteges bulikat rendezni. Ha tehát ilyesmire terelődik a szó a társaságban, ne fukarkodj az észrevételeiddel. Amint összeszedsz magadnak egy kis önbizalmat, mindjárt helyére tudsz majd tenni bárkit, aki nem bánik veled megfelelően.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 13 éves lány vagyok, és már egy ideje az elalvással van gondom. Az iskola miatt általában már 10 órakor le kell feküdnöm, de sehogy sem tudok elaludni. Forgolódom az ágyamban, nem találok a helyemet, millió gondolat cikázik az agyamban. Már a meleg tej ivását is megpróbáltam, de nem segített, hogy ki kapcsolódjon az agyam, és elaludjak. Kérlek, segíts! Mit tegyek, hogy időben el tudjak aludni, mert reggel, amikor felkelek, hulla fáradt vagyok.

Álomtündér”

Válasz:

Kedves Álomtündér!

Úgy látszik, az Álomtündéreknek is néha gondjuk van az elalvással és az álmatlansággal, ugyanúgy, mint a serdülők nagy részének. Sok minden közrejátszhat az elalvási gondoknál. Okozhatja a feszültség, a stressz, a szorongás, amit az egyén a nap folyamán megél, de a félelem érzése is megbújhat a háttérben. Hogy mitől vagyunk feszültek, miért szorongunk, félünk, embere válogatja: iskola, tanulás, osztályzatok, szerelem, barátság, családi gondok, és még sorolhatnánk. De a környezeti ingerek is hozzájárulhatnak az elalvási és alvási gondokhoz. Mivel a megfelelő, pihentető alvási testi-lelki egészségünk egyik motorja, fontos, hogy ezen a téren is rendben legyen az életünk.

A külső vagy belső forrásból érkező ingerek az éberségi szint általános növekedését indíthatják meg az agyban (ún. arousal). A felszálló retikuláris aktiváló rendszer (ARAS) az alvás és az ébrenlét ritmikus változását szabályozza. (Ha érdekel a téma, nézd meg az ábrát, de a lexikonokban is utánanézhetsz.) Például, ha állandóan működik a számítógép vagy a tévékészülék, CD-lejátszó vagy más zenegép, folyamatosan serkentő ingereket küld a hallási, látási, kinezetikus (testmozgással kapcsolatos) érzékelésen keresztül az agyban lévő területeknek. Ha éhesek, szomjasak vagyunk, vagy fáj valami, szintén éberebbek vagyunk, gondunk lehet az elalvással.

Ahhoz, hogy csökkenjen az éberségi állapot, az izmoknak el kell lazulniuk, a hallási és látási ingereket le kell csökkenteni (csend, félhomály vagy sötétség), lélegzz egyenletesen stb., és biztosan hamarosan elnyom az álom. Ugyanúgy jót tesz, ha este nem nézel valamilyen izgalmas vagy félelemkeltő filmet, inkább az ágyadban olvasol valamit. A koffeintartalmú italok fogyasztását is el kellene hagyni már estefelé, mert azok is izgatón hatnak az idegrendszerre. Lefekvés előtt a jógából lopott lazító gyakorlatok is hozzásegíthetnek a jobb alváshoz, pihenéshez.

Ha kedvenc italod a tej, akkor egy kanál mézzel segít az álomvilágba való utazásban. És persze, amit nem szabad kihagyni, az a rendszeresség, következetesség és a kitartás. Ha egyik este korábban, a másik este később van a lefekvés ideje, vagy mások a körülményei, biztos, hogy továbbra is gondod lesz az elalvással. Végül még a bárányszámlálás is számításba jöhet. Remélem, ezt nem kell magyaráznom, hogyan is megy. Ha az elalvási gondok egy hónapnál tovább is fennállnak, és napközben koncentrációs és figyelemzavar, tanulási gondok, a fáradtság tünetei jelentkeznek, feltétlenül orvoshoz kell fordulnod, mert ha hosszú időn keresztül küzdünk velük más, szervi betegségek is kialakulhatnak.

„Kedves Bizalmas!

Kérlek, segíts, hogyan hívjam fel magamra a szimpátiám figyelmét! Mit tegyek?! Help!

Kékkfestő”

Válasz:

Kedves Tanácstalan!

Ismerkedéskor általában első és alapvető lépés a tekintetek találkozása, ezt követi a „szemezés”. Ilyen módon ismerkedjétek. A szemkapcsolat, a szemezés a kommunikáció művészete. Megosztom veled az én kedvenc útmutatómat, amelynek a Szemezés, kezdőknek címet adtam.

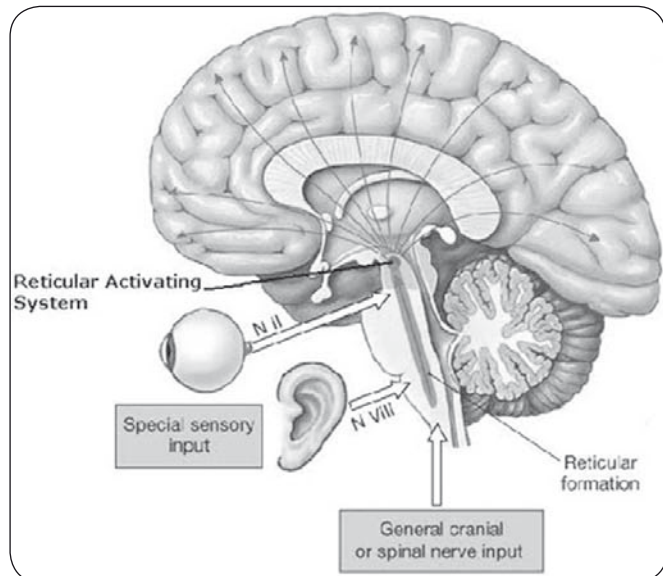
Így szól:

1. Ha megtetszik egy fiú, ne menj oda hozzá rögtön! Várj, míg egy kicsit jobban megismeritek egymást.
2. Állj meg úgy, hogy a fiú lásson téged.
3. Titkon ellenőrizd le, hogy a te irányodba néz-e. Ha tetszel neki, biztos, hogy többször is feléd fordítja az arcát minden alkalommal, amikor meglát.

Most jön a neheze!

4. Türelmesnek kell lenned! Ha elkapkodod, megijed, és messze elfut tőled. Ha túl gyorsan reagálsz, elveszítheti a bátorságát. (Ne feledd, az ő számára is minden új, és ő is kételyekkel, félelmekkel, szorongással telve áll előtted.)
5. Ha beszédbe szeretnél elegyedni vele, hosszabb ideig tartsd rajta a tekintetedet, nézd (ne bámuld!), és mosolyogj rá. Ha szerencséd van, ez elég lesz ahhoz, hogy megtegye az első lépést, és odajöjjön hozzád.
6. Ha nem úgy viselkedik veled, ahogy te szeretnéd, adj neki esélyt, ne dobd el egyből, mert lehet, hogy csak egy kicsit szégyenlős, ha másra nem tud nézni, csak a tornacipő orrára.

És végül, a 7. „parancsolat”, úgy viselkedj vele, ahogyan te is szeretnéd, hogy veled viselkedjenek. Azt nyútsd neki, amit te is kapni szeretnél!

Gondolkodj pozitívan!

A gondolatoknak, éppúgy, mint a kimonodott szónak, hatalma van. Gondolataid meghatározzák életedet, energiahullámai visszahatnak rád, rólad pedig a környezetedre sugározzák fényüket. Hogy életigenlő, mások által is kedvelt, pozitív kisugárzású ember váljék belőled, tudatosítsd magadban a pozitív létszemlélet alapelemeit.

Minden úgy jó, ahogy van. Ez nem azt jelenti persze, hogy nem veszünk tudomást a nehézségekről, hogy szőnyeg alá kell söpörni a problémáinkat, hanem, hogy elfogadjuk a kialakult nehéz helyzetet, hiszen az csupán a felszín, a látszat. A pozitívan gondolkodó ember képes a felszín alá hatolni, s felismerni a nehézség mögött húzódo, számára hasznos, kihívást jelentő, pozitív valóságot. Higgadtan, humorral telve sokkal könnyebb átvészelni a nehezebb időket.

Pozitív érzés

A gyűlölködő, haragos ember tudattalannul is taszítja a többieket, negatív energiákat sugároz a környezete felé. Ha mégoly nagyon dühös is vagy valakire, igyekezz kiegyensúlyozott maradni, hiszen ne feledd, a negatív energiák visszahatnak rád is.

Senki sem jobb vagy rosszabb a másik embernél. Csak mindenkinek más feladata van. Létünket 95 százalékban a belső képek és ér-

zelmek határozzák meg. Ezért fontos, hogy a képzelet segítségével pozitívá alakítsd saját belső világodat. Színezd kedved szerint életed kifestőkönyvét, ne engedd, hogy egy-egy kudarc vagy mások rosszindulata sötétre fesse a fölötted ragyogó eget.

Pozitív akarat

Az akarat hatalmas teremtő energia. Törekedj céljaid megvalósítására, de soha ne mások kára árán éri cél.

Pozitív beszéd

Sokan állandóan beszélnek, mégsem mondanak semmit. Másokról pletykálnak, vagy csak lelki személtádnak használják türelmes hallgatóságukat. Tanulj meg hallgatni! Lehet, hogy valamelyik barátodnak éppen arra van szüksége, hogy valaki türelmesen végighallgassa, nem pedig „bölcs” tanácsokra vágyik. Bátoríts, vigasztalj, de ne légy kéretlen tanácsadó.

Pozitív cselekvés

Légy kedves, türelmes, segítőkész! Bármit teszel, légy tudatos, cselekedj felelősséggel, mértékletesen. A cselekvés mindig mozgás: lendítsd mozgásba magadat és másokat is, hogy ne uralkodhasson el rajtad a tétlenség, az analom.

Pozitív élet

Ha pozitívan élsz, valóban élsz. Tartalommal, vidámsággal töltsd meg a napjaidat. Az életet, a napokat nem lenne szabad tétován tengetni: alakítsd, vezesd úgy, ahogy számodra a legtöbb örömet hozza. Kapcsolatidban törekedj a harmóniára, és tanulj meg örülni az egészen apró dolgoknak is.

Függsz a közösségi oldalaktól?

Évekkel ezelőtt órákat töltöttünk a MySpace-en, az Iwiwen, vagy csak MSN-ezéssel. Manapság ezek helyét szinte teljesen átvette a Facebook, a Twitter, amikkel szintén felfoghatatlanul sok időt töltünk. De vajon tényleg függők vagyunk-e?

Ezt szerencsére könnyen eldönthetjük, ha a függőség jeleire világítunk rá a következő kérdések megválaszolásával. Jellemzők rád a következő tünetek?

1. Ha otthon hagyod az okostelefonodat, elveszettnek és magányosnak érzed magad, amiért nem tudod ellenőrizni a Facebookodat vagy frissíteni a Twitteredet.
2. Naponta hússzor ellenőrzöd a Facebook fiókot.
3. Ha nincs válasz vagy reakció az utolsó blog-bejegyzésre 12 órán belül, mérhetetlenül szomorú leszel.
4. Ha elutazol valahova a laptop nélkül, hiányérzeted van.

5. Több közösségi médiás alkalmazásod van az iPhone-odon, mint más típusú alkalmazások.
6. Képes lennél 24 órát sorban állni a legújabb kütyü premierjén, csak azért, hogy nagyobb képernyőn frissíthesd a Facebookodat.
7. Több online barátod van, mint valódi.
8. Tweetelsz a mobilodon, miközben sétálsz.
9. Hamarabb bejelentkezel reggel a Facebookra, mint hogy fogat mosnál.
10. Ellenőrzöd a Facebookod és a Twittered az ágyból, miután már „lefeküdtél”.

Arra a kérdésre, hogy melyik a leginkább közösségi médiafüggő ország a világon, a havonta átlagosan közösségi oldalakon töltött idő szerint az ausztrálieiak állhatnak a dobogó élére, őket másodikként követik a britek, Olaszország a harmadik, míg az USA a negyedik helyen áll, az ötödik spanyolok előtt.

És milyenek a te közösségi oldalakhoz kapcsolódó szokásaid?

Vigyél

nassolnivalót a suliba!

Kamaszként gyakran lehetsz éhes, és az étkezések között is folyamatosan rágcálnál. Az iskolában sem árt az energia, ám az ételkínálat általában nem túl bőséges, és pláne nem egészséges. Vidd magaddal a saját egészséges és finom nassolnivalódat!

Íme néhány egyszerű és olcsón elkészíthető nasi, amely értékes táplálék a kamaszok szervezetének.

Zöldség, gyümölcs

A legegyszerűbb egy finom almát vagy körtét enni tízórára vagy ebéd után. Persze a csoki és a sós keksz csábítóbban hangzik, de mindenképpen kerüljön egy-egy idénygyümölcs is a táskádba. A szendvicsebe pedig érdemes becsempészni egy szelet paprikát vagy paradicsomot, uborkát.

Muffin másképp

Nemcsak nassolnivalónak, hanem reggelire is kiválóak a muffinok. Csokoládé vagy karamell helyet azonban ízesítsd őket mandulával, mogyoróval vagy aszalt gyümölcsökkel.

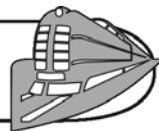
Házi diákcsemege

Vásárolj a piacon idénygyümölcsöket és magvakat. Otthon keverd össze őket egy nagy tálban, reggelente pedig kis dobozkákba csomagolva remekül belefér bármilyen táskába. Ez egy sokkal gazdaságosabb megoldás, mint ha a boltban vennéd a diákcsemeget, így ráadásul a saját ízélednek megfelelően állíthatod össze.

Müzliszelet

A boltban kapható müzliszeletek megtévesztőek lehetnek, hiszen rengeteg hozzáadott cukor van bennük. Nem nagy munka otthon összeütni egy finom müzliszeletet. Az alapja általában zabpehely, dió vagy egyéb magvak. Kedvünkre ízesítsük aszalt gyümölcsökkel, étcsokoládéval vagy kókuszreszeléssel. Az interneten rengeteg receptet találhatsz.

Kolozsvár (románul 1974-ig Cluj, azóta Cluj-Napoca) város Romániában. Erdély történelmi központja és legjelentősebb városa. Az egykori Kolozs vármegye, ma Kolozs megye székhelye. Az Európai Unió 96. legnépesebb városa. Két színházával, két operájával, tizenegy felsőfokú oktatási intézményével és számos középiskolájával az ország fontos kulturális központja.

Egyike volt annak a hét erődített városnak, amelyekről Erdély német nevét (Siebenbürgen) kapta. Híres ezenkívül Mátyás király és Bocskai István fejedelem szülővárosaként, illetve az unitárius vallás bölcsőjeként. Számos műemléke közül a legnevezetesebbek a Szent Mihály-templom, előtte Fadrusz János Mátyás-szobrával, a Farkas utcai református templom, illetve a Bánffy-palota.

A 179,5 km²-nyi területű város Kolozs megye székhelye. Nagyváradtól 152 km-re délkeletre, a történelmi Erdély szívében, az Erdélyi-középhegység és az Erdélyi-medence közötti területen helyezkedik el. A Kis-Szamos és a Nádas-patak völgyében található, de egyes városnegyedei átnyúlnak a szomszédos patakok (Kajántó-patak, Borháncs-patak) völgyébe is. Három oldalról dombok veszik körül, amelyeknek magassága 500 és 825 méter között van.

Az emberi település nyomai a kőkorszakig követhetők. Ebben a régióban a legrégebbi, neolitikumból származó leleteket ugyancsak a város környékén találták. A római kor mély nyomokat hagyott a város fejlődésében, a régi római castrum virágzó várossá alakult. Római neve Napoca, ennek emlékére kapta a város 1974-ben a Cluj-Napoca nevet. A népvándorlás századai után, a 10. és 11. század fordulóján a régi Napoca helyén, a jelenlegi Óváros területén keletkezett a középkori ispánsági vár. A Kolozsvár nevű, szerény katonai erődítmény körül magát a várost a száz telepések (úgynevezett hospesek, azaz vendégek) a 13. században kezdték felépíteni. 1270-ben V. István király a települést az erdélyi püspöknek adta, de 1316-ban újból királyi várossá emelte. Falai a 15. században épültek. Kolozsvárott született 1443. február 23-án Mátyás király.

Kolozsvár

A Bánffy-palota Kolozsvár főterén álló barokk épület, a mai Kolozsvári Művészeti Múzeum székhelye. 1774–1786 között Johann Eberhard Blaumann böblingeni származású kőfaragó és építész tervei alapján készült Bánffy György, Erdély kormányzója számára.

A palota egy 66x48 méteres négyszöget tölt ki, belső udvara négyzet alakú, oldalainak hossza 26 méter. Fő homlokzata különös gonddal kiképezett, középen négytengelyes erkély, alatta hármastagozatú főkapu nyílik. A homlokzat attikáján mitológiai istenszobrok és a griffes Bánffy-címer látható. A palota bővelkedett magas rangú vendégekben: 1817-ben a gubernátor az Erdélybe látogató I. Ferenc császárt és feleségét, Karolina Augustát fogadta, de vendégeskedett itt Miksa főherceg is. A palotában kétszer járt Ferenc József császár és király, 1852-ben és 1887-ben.

Kolozsvár főtere a Belváros központja, ez volt a középkori városfallal övezett város piactere. Eredeti neve Nagypiac volt, s csak 1869-től vált hivatalossá a Főtér megjelölés. A kolozsvári Főtér szabályos, tágas négyszöges színpadok óta tanúja a város mindennapi életének, eseményeinek. Központi fekvésére jellemző, hogy máig is alig lehet úgy közlekedni a városban, hogy ne kelljen áthaladni rajta.

A térből messze kimagaslik a legrégebbi épület, a Szent Mihály-templom, amely a 14. század óta uralja a teret. A tér épületei a 15. századtól a 19. századig minden fontosabb építkezési stílus jegyeit megőrizték.

A Főtér nyugati hátsorán található a város egyik legrégebbi gótikus lakóépülete, a katolikus plébániaház. Belső udvarában 1996-tól Szervátiusz Jenő szobrászművész állandó kiállítása látható. A nyugati sor kiemelkedő épületei a Jósika-palota, amelyet az első emeleti erkélyt tartó négy oszlopa miatt Lábasházként emlegetnek a kolozsváriak, a Rhédey-palota, amelynek Jókai úti hátsó szárnyán márvány emléktábla hirdeti, hogy itt tartotta első előadásait az 1792-ben megalakult Erdélyi Magyar Nemes Színjátszó Társaság. A ház Főtér felőli homlok-

zatán a Rhédey-címer és Rhédey János koronás monogramja látható. A Főtérre csak sarkaival tekint be a Pákey Lajos tervei szerint felépített és 1895 decemberében megnyitott New York. Ebben a szállodában hajdanán számos író, költő és művész lakott, köztük Jókai Mór is, Kolozsváron tett látogatásai során.

Mátyás király szülőháza Kolozsvár legrégebbi emeletes háza, jelenleg a Művészeti Egyetem épülete.

A ház az 1440-es években Méhfi Jakab jómódú szőlősgazda tulajdonában állt, nála szállt meg, valahányszor Kolozsváron járt Szilágyi Erzsébet, Hunyadi János felesége. Itt hozta világra 1443. február 23-án (szülőházi emléktáblájának felirata szerint március 27-én) fiát, Mátyást, aki 17 évvel később Magyarország királya lett.

A ház fennmaradását a különböző kiváltások biztosították, 1467. szeptember 28-án Mátyás király minden adó alól felmentette a házat. Ez egy olyan kiváltság volt, ami rendkívül értékessé tette az épületet, és biztosította aránylag változatlan fennmaradását.

Azóta természetesen több átalakításon is átment a gótikus épület, ma csupán az utca felőli rész őrzi eredeti kinézetét.

1887-ben I. Ferenc József adományt tett, hogy illő módon emléktáblával jelöljék meg a házat.

A Mátyás-szoborcsoportot ünnepélyes keretek között 1902. október 12-én avatták fel Kolozsvár főterén, amelynek összhangját a város legnagyobb szülőttének, Mátyás királynak a szobra teszi teljessé. A Szent-Mihály-templom déli homlokzata elé, a Pákey Lajos tervezte talapzatra felállított szoborcsoport Fadrusz János legkiemelkedőbb alkotása, Kolozsvár szimbóluma.

A szoborcsoport már első látásra is fenséges hatást kelt. A győztesen bevonuló, hadai fölött szemlét tartó Mátyás királyt ábrázolja, aki teljes páncélzatba öltözve a kengyelben áll, két kézzel fogott kardját a ló hátán piheneti, fejét győzelmi babérkoszorú díszíti. A szobor alsó talapzatára állított négy vitéz hódoló gesztussal áll a király előtt.

M.T.-ÚMKÚ
Fotók: Lennert G.

Mátyás szobra...

...és szülőháza

1	2		3	4		5	6		7	
8		★	9		★	10		★	11	
12		13			14			15		
16										17
	★	18		★	19				★	
	★		★	20			★	21	22	
23	24		25		★	26	27	★	28	
29		★		★	30	★	31			
								★	32	

Keresztrejtvény

Vízszintes sorok: 1. Vonuló szárnyasok, 8. Nobélium vegyjele, 9. Szintén, 10. Esterházy Péter, 11. Lantán, 12. Ilyen kutak is vannak, 16. Egyfajta fecske, 18. Kóla egynemű betűi, 19. Jogi betűi keverve, 20. Utca franciául (ék. f.), 21. Mer betűi, 23. Vevőt keres rá, 26. Igen olaszul, 28. Omszk folyója, 29. Germánium vegyjele, 31. Nemzete, 32. Kötőszó.

Függőleges sorok: 2. Rajz, 3. Kímélő étrend, 4. Kis Oszkár, 5. Kecskébeszéd, 6. Becézett szülő, 7. Forma, 8. Szeptember 23-án van az őszi..., 13. Ilion, 14. Fialat (ék. h.), 15. Azonnal, fordítva, 17. Ilyen rádió is van, 20. Vés, 22. Rágcsálnivaló becézve, 24. Farmermárka, 25. Az egyik napszak, 27. Férfiuhadarab, 30. Kertet művel.

Betűrejtvények

1

ÁR		GY
O	SZS	E

2

NS	M
	R

3

AD
AT

4

ŐS	B	ÖS
Ü		

Skandináv rejtvény (26.)

Százötvenöt éve született a 19. századi magyar történelmi szobrászat legnagyobb alakja. Rejtvényünkben megtalálod a nevét, egyik alkotását és a város nevét, ahol az fel van állítva.

	ÓRLÓ- ÜZEM	▼	NEMES- GÁZ	▼	TEÁZUNK BELŐLE	▼	NAPSZAK	▼	BRIT	▼	NAGY- HATALOM	▼	◆
	FRANCIA- ORSZÁG	▼	DÉLBN PIHEN	▼	URÁN	▼	HÁBORGAT	▼	ÁBELKA	▼	NULLA	▼	M
	1	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
A FELSŐ FOK JELE	▶	ESZAK- AMERIKA	▶	BELGRÁD	▶	AZ ABCÉ ELSŐ BETŪI	▶	DEHOGY!	▶	NORD	▶	TEMPUS HANG- TALANSÁG	▶
2	▶	X, Y, ...	▶	49	▶	NORD	▶	NÉMET FOLYÓ BETŪI	▶	C.Y.	▶	TEMPUS HANG- TALANSÁG	▶
KELET	▶	SZERB ELŐJÁRÓ	▶	50	▶	AZ ELSŐ FÁBÓLVOLT	▶	KÖLTŐZÓ- MADÁR	▶	KETTŐZVE JÁTEK	▶	FORDÍTVA ÁS-E	▶
3	▶	SZÓLÓ- INDA	▶	A MEGTETT ÚT	▶	FOHÁSZ	▶	KÉP	▶	IMA UTÁN MONDJUK	▶	FOHÁSZ	▶
50	▶	VAN FIZETÉSE	▶	500	▶	LEKVÁR (ÉK. H.)	▶	500	▶	TÁBLAKÉP	▶	500	▶
A MEGTETT ÚT	▶	IGEN SZERBÜL	▶	-...-RE	▶	NÉVELŐ	▶	500	▶	FEJTLEN BOGÁR	▶	500	▶
500	▶	LILA VIRÁGÚ NÖVÉNY	▶	KI SZERBÜL	▶	EGYFAJTA IGE	▶	KI SZERBÜL	▶	YPSZILON	▶	KI SZERBÜL	▶
LILA VIRÁGÚ NÖVÉNY	▶	KÉN	▶	CIPÉSZSZER- SZÁM	▶	HÖMPÖLY- GÓTÖMEG	▶	CIPÉSZSZER- SZÁM	▶	UGYANI!	▶	CIPÉSZSZER- SZÁM	▶
KÉN	▶	EGY	▶	501	▶	◆	▶	501	▶	◆	▶	501	▶
501	▶	501	▶	501	▶	501	▶	501	▶	501	▶	501	▶

Keresztszavak

			D	M	I			
			A	I	S			
			R	N	K			
A	L	K			O	Z	Á	S
E	L	E		E		T	É	K
E	L	T	A			CS	O	L

Pótold a hiányzó betűket úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is értelmes szavak alakuljanak ki.

D	H	S
Á	O	O
R	L	K

Szótagolva

1	NEM	2	UR	AM	3	DE
4	ET	NA				NYÚJT
	TEM		5	LOM		HA
6	MEG	I	HA			TÓ

- Mondjon egy hosszú szót, Jean!
- Gumi.
- Ez magának hosszú?
-
- (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes sorok: 1. A vicc poénja, 4. Olasz tűzhányó, 5. Lassú mozgású, 6. Ivásra alkalmas.

Függőleges sorok: 1. A levest meghagytam, 2. Szavazatgyűjtő láda, 5. Fordítva rakás.

Szótagolva írd be a válaszokat.

	A		A	
	A		Á	
	E		Á	
	E		E	
	É		Ő	
	Ö		Ö	
	Ü		E	

Betűpótlás

Írj oszloponként azonos mássalhangzókat az üres mezőkbe úgy, hogy értelmes szavak alakuljanak ki.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Miniberakós

ANTAL, ENDRE, KINGA, MÁRIA, TERÉZ

Rakd be a fenti neveket a rejtvényrácsba, olyan sorrendben, hogy a kiemelt oszlopban egy tantárgy neve alakuljon ki.

Betűpótlás

- S Z . R . T . L . S
- D . . R . Z . S

Pótold a hiányzó magánhangzókat. Ha sikerül, akkor két őszi munkának a nevét kapod eredményül.

A 25. szám megfejtései

Berakós rejtvény

- Nem akarom becsomagolni.

Betűrejtvények

1. nevelőnő, 2. Hübele Balázs, 3. páni félelem, 4. barátfüle

Keresztszavak

Vízszintesen: morális, tornyos, odatoló
Függőleges sorok: forraló, szántás, folyosó

Szóbetoldó

lak

Körszámtan

10 - az első számból kivonunk 4-et, az így kapott számhoz hozzáadunk 5-öt, és így folytatjuk

Játék a betűkkel

Vízszintesen: dák, ara, lap; akó, pár, ara; lép, ára, tud
Függőlegesen: dal, ára, kap; apa, kár, óra; lát, áru, pad

Kitöltőcske

torna

A 24. skandináv rejtvény megfejtése:

ALEXANDER KORDA, A NAGYMAMA

Könyvjutalmat kap:

SULC DORKA, BÁCSKERTES

Újra itt van, újra itt van...

*Újra itt van, újra itt van, újra itt van a nagy csapat,
Csapjad össze, csapjad össze, csapjad össze a mancsodat!
Újra hallom, újra hallom, újra hallom a hangokat.
Légy a vendégünk, légy az emlékünknél,
Ünnepeljük meg az új találkozást...*

Hallhattuk az Illés együttes szép dalát augusztus 30-án a vidám tanévnyitó ünnepségen, az óbcesei Petőfi Sándor iskolában. Ekor üdvözölték egymást a diákok, majd a negyedikesek, Turzai Valéria és Háin Tünde tanító néni tanítványai felelevenítették a vakációs élményeiket. Ha a vakáció el is múlt, a jókedvük megmaradt. Vidáman jelenítették meg az ő és ó betűk kalandjait, s Demjén Ferenc: De nehéz az iskolatáska című dalát énekelték, táncoltak...

Mindannyian szeretjük hűséges folyónkat, a Tiszát, s a felsősök egy csokorra való róla szóló népdalt énekelték el.

A műsor után a tanító nénik léptek a színpadra: Tufegdžić Mónika, Máté Ágota, Simin Daniela, Cseszák Bezeg Julianna és Vender Drenka, s egyenként szólították föl a leendő kis tanítványaikat.

A pedagógus, Horváth Lídia szóló néhány kedves szót a leendő kis elsősökhöz, s elmondták, hogy a játszás mellett ezentúl komoly munka vár rájuk: megtanulnak majd írni, olvasni, számolni... Végül boldog tanévkezdést kívánt nekik.

Majd az igazgató, Szűcs Budai Engelbert is köszöntötte a vendégeket, a szülőket, a nyolcadikosokat, akiknek az idén már pályát kell választaniuk... Külön szólt a kis elsősökhöz: – Mától kezdve előttetek is mindennap kitarul a Petőfi Sándor iskola kapuja. Idősebb társaitokkal együtt kívánjuk, hogy öröm legyen számotokra a játék és a tanulás. Minden tanulóknak sikeres és örömteli tanévet kívánunk! Végül Kuszlí Angéla magyartanár tanítványa, Bagi Natália elszavalta Aranyos Sz. Attila Kisiskolások köszöntője című versét.

A főiskolások a Tiszáról szóló népdalokat énekelték

A negyedikesek tánca

*Itt az idő, kicsi gyermek,
iskolánkban szépen köszöntelek.
Itt az idő, kicsi gyermek,
vedd magadhoz tollad, könyved!
Ne félj és ne ijedj meg,
a tanítók nem esznek meg!
Este nézd meg a mesédet,
holnapra készítsd elő könyveidet!
Reggelente korán kelj,
az iskolában tanulni kell!
Tanulj szépen, játékosan,
fejlődj, gyarapodj okosan!
Kis játékokat elhozhatod,
de ígérd meg, az órán nem mutogatod!
Tanulj szépen, kitartással,
bírd az írással-olvasással!
Az idő múlását észre se vedd,
már tudod számolni a tízeseket!*

Végezetül a Magyar Nemzeti Tanács ajándécsomagja mellett a kis elsősök az óbcesei önkormányzat ajándékát, a láthatósági mellényt is átvehették Ferenci Galgó Andreától, aki szintén kifejezte jókívánásait.

K. E.

Bagi Natália verssel köszönti az elsősöket

A kis elsősök a tanító nénikkel és Szűcs Budai Engelbert igazgatóval

Az őszi beköszönte a gyerekek számára az iskolakezdést, ezzel együtt a barátokkal való újratalálkozást is jelenti. De tudod-e, hogy nem mindenhol van őszi? És tudod-e, hogy ez az évszak mit jelent az élővilág számára?

Mik az évszakok?

Hazánk a mérsékelt égövön helyezkedik el, ahol jellemző a négy évszak váltakozása. Évszaknak az időjárás olyan hosszabb, ciklikus periódusait nevezzük, amelyek rendszeresen, hasonló jellemzőkkel térnek vissza. Ezek a ciklusok jól megkülönböztethetők más tipikus időjárási időszakoktól. Égövünkön a tavasz, a nyár, az őszi és a tél ilyen időjárási szakaszok. A trópusi és szubtrópusi területeken nem különböznek egymástól ilyen markánsan az évszakok.

Itt van az őszi, itt van újra

Az őszi hónapok

Az őszi hónapjai a szeptember, az október és a november. A nyári napforduló követően (június 21.) fokozatosan rövidülnek a nappalok. Augusztus végétől az idő is hűvösebbre fordul. Közeledik a tél, és erre az óriási változásra az egész élővilágnak fel kell készülnie. A hideg közeledte sok állat számára a költözést jelenti, hiszen vannak olyanok, akik a hideg ellen úgy védekeznek, hogy ezt az időszakot más területen töltik (például a vándormadarak), de előfordulnak olyanok is, akik téli álommal (például a medvék) vészelik át ezt az időszakot.

Miért válnak meg lombkoronájuktól a fák őszi?

A fák a vízből és a levegőből a napfény segítségével fontos építő- és tápanyagokat termelnek a leveleikben. Télen, amikor a víz megfagy a talajban is, a fák gyökerei nem

tudnak elég vizet felvenni. A lombos fák azért, hogy nehegy szomjan haljanak, úgy vészelik át a telet, hogy lombkoronájukat ledobják. Mivel a fák takarékos élőlények, mielőtt őszi ledobják levéldíszüket, a levelektől elvonják a valóban fontos alkotórészeket, hogy elraktározzák azokat. Ezeket az anyagokat a fa nem tudja a fotoszintézis során előállítani. Ilyen elem például a magnézium, amit a klorofill (ez adja a falevél zöld színét) tartalmaz. Ez bomlik le őszi, és ennek hiányát látjuk ilyenkor. Ezért – a látszattal ellentétben – nem sárgává válnak a levelek, hanem csak a zöld szín vonódik ki belőlük. Tulajdonképpen építőanyagát, a cellulózt és néhány sárga és piros színezőanyagot tavasszal könnyedén újraépíti a fa levelén keresztül, ezért őszi a zöld eltűnése után ezek a színek tűnnek elő, és adják az őszi táj semmihez nem hasonlítható színeit.

Őszi csemegénk, a körte

Az őszi kisétalunk a kertbe vagy a piacra, a gyümölcsök széles választékában sokszor eltűnik egy régi társunk, a körte. Pedig ez nagy baj, mert amellett, hogy nagyon ízletes csemegé, egy sor egészségügyi problémára is megoldást kínál. Ismerkedjünk meg egy kicsit közelebbről az őszi egyik királyával, a körtével.

Körte-történet

A körte az egyik legrégebb óta termesztett gyümölcsünk. A krónikák már időszámításunk előtt 3000-ból is említik a körtét.

Homérosz például az istenek ajándékának nevezi a körtét, és magasztalja annak gyógyító tulajdonságait. A mitológiai történet szerint Zeus egyik fiát, Tantaloszt gonosz tettei miatt büntetésből az alvilágba száműzték, és gaztetteit egy körtefa alatt kellett meggyónnia. Amikor éhes volt, a feje fölött lógó gyümölcsökért nyúlt, az ágak azonban visszahúzódtak, így mindig éhes maradt.

A rómaiak korában már negyven különböző fajtát termesztettek: a zöldtől a sárgán és a barnán át a pirosig terjedő színeivel a körte ma is az egyik legváltozatosabb színű gyümölcsünk, alakja hosszúkás, alul szélesedő, tipikus körtealaktól az almához hasonló kerekdedig terjed.

Fajták

A körtéknek számtalan fajtáját ismerjük az egyszerű vadkörtétől, vagyis a vackortól kezdve, az ízes és lédús császárkörtén át egészen a díszkörték szépséges egyedeiig.

Vitaminok

A-, B1-, B2- és C-vitamin-tartalma magas, emellett foszfor, vas, jód, kálium, magnézium és kalcium is nagy mennyiségben található benne. Ennek is köszönheti, hogy igen sok problémát lehet általa orvosolni.

Szépségápolás

Mint a legtöbb gyümölcs, a körte is alkalmas arra, hogy arcpakolást készíts a segítségével. A bőröd biztosan meg fogja hálálni, hiszen ennek a gyümölcsnek magas a vitamin- és az ásványianyag-tartalma. A tápanyagok felszívódásának köszönhetően a bőr felfrissül.

A körtét nagyon sokféleképpen lehet felhasználni. Persze nem kell mindenáron lekvárt főzni belőle. Sokszor az is csodálatos, ha csak ücsörgünk a hulló, színes levelek között, és élvezettel majszolunk egy édes, lédús körtét.

Körtés-csokis süti

Finomabbnál finomabb körték kelletik magukat, lágyak, lédúsak, önmagukban is tökéletesek. Íme egy finom csokis-körtés sütemény, amit legfeljebb 10 perc alatt össze lehet dobni.

Hozzávalók: 4 nagyobb puha körte, 12 dkg liszt, 12 dkg cukor, 2,5 dkg (2 ek) kakaó, 1 tk sütőpor, 1/4 tk szóda, 15 dkg puha vaj, 2 tk vaníliaaroma, 2 tojás.

Elkészítés

A körtéket meghámozzuk, megfosztjuk magházuktól, felszeleteljük, és legyezőszerűen elrendezzük egy kb. 26 cm átmérőjű, kör alakú formában (kapcsos forma nem alkalmas a célra, mert a gyümölcs leve kifolyhat belőle).

A többi hozzávalót multimixerben összedolgozzuk, és a körtére kenjük.

200 fokon 20–25 percig sütjük, az alsó rácson. Amikor megsült, kiborítjuk, úgy, hogy a körték legyenek felül.

Autóvizsga

Barátok egymás között:
 – Hogy sikerült az autóvezetői vizsgád?
 – Nem tudom, mert amikor kijöttem a kórházból, a vizsgabiztos még nem tért magához.

Szókék

Egy szösi szalad be idegesen a benzinkutashoz.
 – Kérem segítsen, bezártam az autóm, és benne hagytam a kulcsot, mit csináljak?
 A kutas kérdezi:
 – Nem maradt egy kicsit lehúzza az egyik ablak?
 – De igen! – válaszol a szösi.
 – Jól van. Itt van egy drót, az ablakrésen bedugva próbálja felhúzni az ablakzáró gombot!
 – Maga egy angyal – mondja a szösi, és a dróttal a kezében kimegy az autójához.
 Tíz perc múlva egy férfi jön be a helyiségbe, vigyorogva.
 – Mi történt? – kérdezi a kutas.
 – Nem fogja elhinni – mondja a férfi. – Egy szőke próbálja kinyitni az autó ajtaját egy dróttal.
 – Na ja, ez mindenkivel megtörténhet – válaszol a kutas.
 – Igen, de egy másik szőke nő meg benn ül a kocsiában, és irányítja azt, amelyik a drótot bedugta a résen: „Kicsit jobbra..., túl sok... most balra...”

Villamoson

A villamoson egy idős néni megszólít egy gyereket:
 – Nem akarod átadni a helyedet, kisfiam?
 – Nem!
 – Miért?
 – Mert a múltkor is átadtam, és egy nálam sokkal fiatalabb gyereket ültettek a helyemre.

Recept

Az egyik gyógyszerárban óriási robbanás történt. Kijöttek a tűzoltók, a mentők, a környékeliek is odasereglettek.

Az épületből füst és korom szállt ki, az összetört üvegajtón kitámolygott a patikus megfeketedett köpenyében.

Odalépett egy idős nénihez, aki ijedten ácsorgott a bejárat mellett:

– Kérjen egy új receptet az orvosától, de mondja meg neki, hogy ne kézzel írja, hanem nyomtassa ki!

Szemészeten

– Doktor úr! Gond van a szemeimmel, nem jól látok távolra.

– Jöjjön ide az ablakhoz, és mondja meg, mit lát.

– A Napot.

– Akkor mondja már meg nekem, hová a fenébe akar maga ettől messzebbre látni?

Hiúság

Egy lány elmegy a paphoz győnni:

– Vétkeztem, atyám, mégpedig a hiúság bűnébe estem. Naponta többször is megbámulom magam a tükörben, és azt mondom magamnak, hogy milyen gyönyörű vagyok.

A pap erre felnéz, majd azt mondja:

– Lányom, ez nem bűn, inkább tévedés.

Aranyhal vagy kutya?

Egy baráti társaságban vita alakul ki arról, milyen állatot érdemes tartani a lakásban.

Valaki megjegyzi:

– Mindenesetre sokkal okosabb aranyhalat tartani a házban, mint kutyát.

– Igazán? – vág vissza egy kutyatartó.

– Próbáltál te már egy aranyhalat ráuszítani a betörőre?

Ezer dinár

A kisfiú az anyukájához:
 – Anyu, adsz 1000 dinárt?
 – Mire, kisfiam?
 – Mire hármát számolok!

Okos kutya

Móricka dicsekszik az osztálytársainak.

– Nekem van a környéken a legokosabb kutya!

– Ne mondd! Ugyan miért?

– Azért, mert ha azt mondom, hogy: „Csutak! Idejössz, vagy nem!”

Abban a pillanatban idejön, vagy nem.

Beteg

A körzeti rendelőben cseng a telefon:

– Kérem, nagyon rosszul érzem magam. Ki tudnának küldeni egy orvost a lakásomra?

– Sajnos már késő van. Fáradjon talán be személyesen.

– Az lehetetlen. Lázás vagyok, és jártányi erőm sincs.

– Kérem, mi nem sürgetjük. Jöjjön el, ha jobban lesz!

Névadás

A szőke nő bemegy a hivatalba.

– Jó napot! A kisfiamnak szeretnék nevet adni!

– Jó napot! Persze, üljön le! Mi lesz a kicsi neve?

– Suttogó.

– Dehát asszonyom, ilyen név nincsen, de ha ragaszkodik hozzá...

– Igen, nagyon szeretném.

Bejegyzik a nevet. A szösi hazamegy. Meséli a férjének, hogy a gyerek neve Suttogó lesz.

Erre a férj:

– Te hülye! Én Lehelt mondtam!

– Egy ritka állapota van, úgy hívják: jó egészség. Őszintén szólva, nem tudom hogyan kezelni...

– Ezt úgy nevezik: olvasás. Az emberek így installálnak új szoftvert az agyukba.

Orvosnál

- Doktor úr, fáj a jobb térdem.
- Hiába, ez már a korral jár.
- De doktor úr, a bal térdem ugyanannyi idős, mégsem fáj.

Kérdés-felelet

- Hogy hívják az elromlott buszt?
- ???
- Rombusz.
- Hogy hívják a kínai kötéláncost?
- ???
- Teng Leng Leesik.

- Mi áll a világot járt ember sírkövén?
- ???
- Itt még nem jártam.

Cipőpaszta

- Egy férfi érdeklődik a vegyesboltban:
- Cipőpaszta van?
- Hogyne, kérem. Milyen cipőre?
- Negyvenkettesre.

Felvételi

- Kovács tizedes vizsgálják a rendőrtiszti főiskolán. Így szól a felvételiztető:
- Kovács tizedes, húzzon egyet!
- Húúú.

A rendőr és a ló

- Lovat akar venni a rendőr.
- Mennyire bírja az iramot ez a ló? – kérdezi a kupecet.
- Nagyon! Ha felül rá, akár tíz kilométert is rohan anélkül, hogy egyszer is megállna.
- Ez nem jó nekem – mondja a rendőr.
- Ugyanis én hat kilométerre lakom, és akkor mindennap gyalogolhatnék vissza négy kilométert.

Jó gazda

A városi ember vesz vidéken egy darab földet, és elkezd gazdálkodni. Átmegy a szomszéd paraszthoz, és vesz nála 100 csibét. Egy hét múlva megint átmegy, és vesz megint százat. A harmadik héten megint.

- Jól mehet a gazdaság, ha ilyen ütemben fejleszti – így a paraszt.
- Épp ellenkezőleg – válaszol a városi ember. – De sajnos nem tudok rájönni, mi a baj. Lehet, hogy túl sűrűn, vagy talán túl mélyre ültetem őket?

Nagy telek

- Az újjgazdag dicsekszik a barátjának:
- Képzeld, vettem egy akkora telket, hogy autóval fél napig tart, míg körbejárom.
- Mire a másik vállrándítva:
- Aha. Nekem is volt olyan autóm...

Patkó

- A turista betéved egy falusi kovácsműhelybe, épp akkor készül el az új patkó, de még meleg.
- Mire a turista:
- Megnézhetem ezt a patkót?
- Hát persze.
- A turista fel is veszi, de abban a pillanatban el is dobja, mert forró.
- Mire a kovács:
- Mi van, meleg volt?
- Nem, én ilyen gyorsan tudok patkót nézni!

Skóték

- A skót meg a fia kirándulni mennek. A búcsúzásnál mondja a feleség:
- Aztán ne felejtsd el levenni a gyerekről a szemüveget, ha nincs semmi látnivaló!

Hajón

- A tengeri hajón egy nő kétségbeesetten megy oda a kapitányhoz.
- Elfelejtettem a kabinom számát!
- Legalább arra emlékszik, hogy merre volt a kabin?
- Hát nem. De arra igen, hogy az ablakom egy világítótoronyra nézett.

Nyelvtanóra

- A tanár magyarázza a tagadást.
- A magyarban a kétszeresen negatív állítás negatív. Az angolban viszont a kétszeresen negatív állítás pozitív. Nincs azonban olyan nyelv, ahol kétszeresen pozitív állítás negatív lenne.
- Mire hátulról egy hang:
- Aha, persze.

Barátnők

- Két barátnő beszélget:
- Nagyon csinos ez a ruhád, vetted?
- A huszonötödik születésnapomra kaptam.
- Jé... És még mindig divatos?

Igazgató és beosztott

- Két dologra nagyon kényes vagyok – mondja az igazgató az új beosztottnak.
- Az egyik a tisztaság. Meg is kérdezem: alaposan megtisztította a cipőjét a bejárat előtti lábtörlőn?
- Természetesen, igazgató úr – igyekszik jó pontot szerezni az új munkatárs.
- A másik dolog, ami még fontosabb nálam, az az őszinteség. Úgyhogy nem árt, ha tudja, hogy az ajtó előtt nincs lábtörlő.

- Ne szeletelje fel a pizzát. A diétám szerint csak egy darabot ehettek.

- Persze hogy nem akarja felhívni a volt pasidat. Ez egy okostelefon.

Az idén nem mentünk nyaralni, ezért nem is hittem volna, hogy nagyon érdekes élményekben lesz részem.

Óbecsére utaztunk vendégségbe. Régi barátainkat, Annát és Lackót látogattuk meg. A nagyszüleiknél voltunk.

A teraszon sátoroztunk. Éjjel a sátorban aludtunk. Első nap elmentünk Aracsra, megnéztük a pusztatemplomot. Lackóval,

Földutakon

ahova csak tudtunk, felmáztunk. Hazafelé több helyen letértünk a műútról, és földutakon közlekedtünk. Mindenki szeretett volna egy állatot látni, és meg is jelentek.

Másnap az üres lóversenypályán nyomtuk a gázpedált. Persze azért Laci bácsi szigorúan figyelt ránk. Délután a Dunders-

ki-kastélyba kirándultunk. Lehetett lovgolni, felmentünk a toronyba, megnéztük a termeket, a struccot, még a kápolna harangját is meghúztuk, igaz nem volt szabad.

Este tábornützet raktunk, sütögettünk, és mi készítettük a svédasztalt. Mindenkinek tetszett a sült kolbász és a virsli.

Zámbó Illés, 6. osztály, Bácskertes

Karolina

Nađa

**A gyerek és a kutya
– Karolina karca**

A bulgáriai Svisov városkában meghirdetett nemzetközi rajzpályázaton sikeresen szerepeltek a szabadkai EmArt Műhely növendékei.

**Boszorkány
– Nađa alkotása**

Nađa Čajka's 2. díjas, Korsós Karolina 3. díjas lett, míg David Rudić Vranić, Ivana Parčetić és Leona Rogić oklevelet kapott.

EMI

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyamati Krisztina, Koncez Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örvünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ szerk@jopajtas.info